

Aj naši podporili list prezidentovi SR A. Kiskovi

Prečo zlikvidovali Sieň mladých hrdinov SNP v škole partizánskej obce Nemecká?

Ako ZSSR stratil Ukrajinu, no zmaril „Barbarossu“

Naša anketa

Čo považujem za najväčší prínos súčasných výročných schôdzí a konferencií SZPB?

Ján Dzurej, tajomník ObV SZPB Spišská Nová Ves:

Predovšetkým dobrú pracovnú atmosféru. Po ukázala na nedostatky: 1) zlepšiť prácu výborov v troch ZO SZPB; 2) zvýšiť počet platiacich členov; a 3) zvýšiť odber Bojovníka a ročník odbojárov.

Za klad považujem našu prácu s mládežou, vedomostnú súťaž k 70. výročiu SNP, ukážku bojov z 2. sv. vojny a zvýšenú účasť mládeže na spomienkových oslavách. Pochopiteľne, že aj „mimoriadne“ prijatie 11-tich nových členov na počesť oblastnej konferencie.

Ján Kašica, tajomník ObV SZPB Zvolen: Za najväčší význam a prínos výročných schôdzí a oblastnej konferencie považujem hlavne mobilizáciu našich síl na odpor voči nastupujúcemu novodobému fašizmu. Naši členovia si jeho prítomnosť jasne uvedomujú a veľmi ho odsudzujú.

Osobitne je cítiť, že dianie vo svete a doma u našich členov prebudilo aj smutné spomienky, a aj preto sa začali živšie zaujímať o súčasne dianie. Hľadajú sa tiež formy a spôsoby, ako čeliť tomuto nešťastiu, ktoré nás ženie do nepredstaviteľných odsúdeniahodných následkov.

Pre nás už skončili doby, že iba upozorňujeme, my sme sa už začali aj výraznejšie aktivizovať! No a to je prvok, ktorý tu donedávna príliš viditeľný nebol.

Matej Lintner, predseda ZO SZPB Fončorda „A“, B. Bystrica: Najväčší prínos súčasných schôdzí a konferencií SZPB vidím vo vzájomnej výmene skúseností, názorov, postojov a prezentácií myšlienok, poprípade nápadov členov SZPB od základných organizácií až po čelné štruktúry.

Dalším veľkým prínosom je získavanie aktuálnych informácií o fungovaní našich „susedných“ organizácií, o ich aktuálnych cieľoch, ako aj prezentovanie informácií o aktivitách antifašisticky orientovaných organizácií u nás a vo svete.

Jaroslav Bulko, predseda ObV SZPB Žiar nad Hronom: Za najväčší prínos považujeme stabilitu členskej základne v jednotlivých ZO, kde sa nám podarilo zvýšiť počty členov oproti predchádzajúcej konferencii, stabilizoval sa funkcionársky aktív, došlo k zmene predsedov len vo dvoch základných organizáciách. Menej sa diskutovalo o finančných podmienkach činnosti zväzu, väčšia pozornosť bola venovaná získavaniu nových členov.

Perlička

45 sekúnd mu mohlo zničiť kariéru

Má len 21 rokov a chcel sa ukázať. Problémom však bolo, že si za svoj hudobný vzor zobral to najtemnejšie, čo kedy chodilo po tejto Zemi. Áno, nacistov.

Mladý nádejný skladateľ Jonas Tarm mal svoje kvality predviesť priamo v slávnej Carnegie Hall. Skladbu, ktorú zložil, však zakázali. Dôvodom bolo 45 sekúnd, ktoré mladý Američan s estónskymi koreňmi prebral z jednej z najobľúbenejších hymien nacistov, z piesne Horsta Wessela. Tá je zakázaná v modernom Nemecku aj Rakúsku.

Skladateľ nechcel glorifikovať ani nacistov, ani vojnu, no vedenie Carnegie Hall jeho vystúpenie stoplo aj pre súčasné politické udalosti vo svete, najmä pre konflikt na Ukrajine.

A. Mikundová, podľa dailymail.co.uk

M. Glváč: Na hrdinské činy našich vojnových veteránov nemôžeme nikdy zabudnúť, zaslúžia si našu úctu

V dňoch 11. a 12. marca ministerstvo obrany v Bratislave ocenilo vyše 330 účastníkov oslobodzovacích bojov pri príležitosti tohtoročného 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny. V rámci Slovenska si pamätnú medailu preberá celkovo 1715 vojnových veteránov, čiže všetci žijúci účastníci protifašistického odboja.

Minister obrany SR Martin Glváč zdôraznil, že ide o ľudí, ktorí osobne prispeli k víťazstvu nad nacizmom a fašizmom: „Teraz je na nás mladších, aby sme na to nikdy nezabudli a vaše činy, hrdosť a odvaha zostali pre nás inšpiráciou a morálnym základom aj do budúcich rokov,“ zdôraznil.

Oceneným v mene Oblastného výboru SZPB Bratislava zablahoželal jeho predseda Martin Krno, ktorý priamych účastníkov odboja vyzval, aby nemlčali, ale aby svoje životné príhody, ale i kritické pohľady na súčasnosť rozprávali svojim vnukom a vnučkám a ak im to zdravie

dovolí, chodili aj na spoločenské podujatia, medzi mladých ľudí. „Na Slovensku totiž žije aj taká mládež, ktorá nie je ľahostajná voči prejavom neofašizmu, hrubej intolerancie, rasistickej či inej ne-

návisti,“ zdôraznil Krno. „Veľmi citlivo prijíma i neonacistické javy v rozličných častiach Európy a vo svete. Mladí ľudia chcú počuť aj vás a vy im máte stále čo povedať.“

mosz.sk a –ao-, snímka I. Kelement

9. výročie diskutabilného zákona o protikomunistickom odboji

Ak sa pozrieme na § 2 zákona č. 219/2006 o protikomunistickom odboji (prijatý 16. 3. 2006 s účinnosťou od 1. 4. 2006), tak zákonodarca nás v čl. 2 poučuje, že „pod protikomunistickým odbojom sa rozumie aktívny odpor občanov proti komunistickému režimu prejavovaný či prejavovaný organizovane alebo individuálne v období od 6. októbra 1944 do 17. novembra 1989 verejnými občianskymi postojmi alebo činmi odporu, a to na území Československej republiky alebo Československej socialistickej republiky, ako aj v zahraničí“.

Prečo práve 6. október 1944?

O akom protikomunistickom odboji to naši zákonodarcovia hovoria, keď prvá forma „komunizmu“, tzv. „diktatúra proletariátu“, panovala v ČSR od „Víťazného februára“ 1948 do 11. júla 1960, keď bola prijatá Ústava ČSSR. Na jej základe Československo prešlo od „diktatúry proletariátu“ do prvej fázy komunistickej spoločnosti – stalo sa socialistickým štátom.

Čiže táto myšlienková línia našich zákonodarcov tu nesedí. Protikomunistickým odbojom teda určite nemali na mysli „len“ boj proti československému komunistickému režimu, keďže ten sa začal až uchopením moci robotníckou triedou 25. februára 1948.

Nemal zákonodarca na mysli „komplexný protikomunistický odboj“?

Teda aj ten zahraničný? Respektíve protisovietsky? Ak áno, tak potom tu nesedí určenie jeho začiatku. Sovieti nevstúpili na územie ČSR až 6. 10. 1944. Prvá obec súčasného Slovenska Kalinov bola totiž oslobodená komunistickou Červenou armádou už predtým, a to 21. 9. 1944 (horský hrebeň na Slovensko bol prekročený 20. 9.).

No ani toto nie je celá pravda!

Ak si však uvedomíme, že SNP si predsavzalo „oslobodiť ČSR“, tak určite to bolo aj s jej vtedajšou predvojnovou Podkarpatskou Rusou. No a tú už v tom čase sovietske vojská ZSSR dávno oslobodzovali! Našu predvojnovú hranicu s oslobod-

zovacou misiou prekročili 8. apríla 1944.

Áno, oslobodzovanie nášho územia sa nezačalo v októbri 1944 ani v septembri 1944, ale už v apríli 1944. Podkarpatská Rus sa totiž do zostavy Ukrajiny (ZSSR) dostala až po vojne na základe Zmluvy medzi ČSR a ZSSR z 29. júna 1945. Ratiifikovaná bola 22. 11. 1945.

* * *

Zo všetkých týchto faktov vyplýva jedna až hrôzostrašná logika. Že slovenský protikomunistický odboj sa právne začal až vstupom do vlasti svojho rodného osloboditeľa – prvého československého vojaka. Nech sa na mňa nikto nehnevá, ale zákon č. 219 z roku 2006 v podstate akoby legalizoval občiansku vojnu proti vlastným osloboditeľom, ktorí prekročili hranicu svojej domoviny práve v deň, ktorý nesie ten nie príliš vydatý názov Deň obetí Dukly.

Komu po prečítaní týchto riadkov súčasný názov sviatku 6. 10. ešte viac zhorchol, nech si je istý, že nie je sám.

Vladimír MIKUNDA

Tradičné, no predsa iné oslavy MDŽ

Tohtoročné stretnutie funkcionárok bratislavskej organizácie SZPB bolo síce tradičné, avšak oproti minulým oslavám predsa len odlišné, konštatovala priama účastníčka protifašistického odboja a predsedníčka základnej organizácie v mestskej časti Bratislava Nové Mesto Anna Bergerová.

Vysvetlila, že kedysi sa takéto stretnutia začínali zo šťastných úsmevov a gratulácií, a dnes z problémov,

ktoré nás trápia. „Kedysi sme žili v istote, cítili sme voľnosť, boli sme bez obáv, že nám niekto bude zasahovať

do života. No dnes žijeme v napätí, čo sa kde stalo, kde sa zase bojuje...“

Doba sa naozaj zmenila. Ľudia už zabudli, ako vznikol tento sviatok. Že na jeho začiatku boli americké ženy, ktoré začali bojovať proti desaťhodinovému pracovné-

mu dňu. Na Slovensku dnes mnohé ženy pracujú za minimálnu mzdu aj trinásť hodín a všetci mlčia, dodala ďalšia a hneď ju iná podporila rečníckou otázkou: Prečo dnes v EÚ musíme pristupovať na rôzne poľnohospodárske, výrobné... unifikácie a prečo nie aj na mzdové?

(Pokračovanie na str. 4)

Na zamyslenie: Umenie života spočíva v tom, že sa učíme trpieť a usmievať sa.

Hermann HESSE

Trnistaná cesta USA k 3. sv. vojne

Americký politológ, profesor medzinárodného práva Francis Boyle špeciálne pre ruskú pravda.ru napísal článok o trnistej ceste USA k „neobmedzenému imperializmu“.

Historickými príkladmi neobmedzeného imperializmu sú politika Alexandra Macedónskeho, Arabov v 7. a 8. storočí, Napoleona, Hitlera. No a teraz s ním prichádzajú Spojené štáty, ktoré vedú svet k 3. sv. vojne.

Historicky sa následky amerického militarizmu 21. storočia prekrývajú so španielsko-americkou vojnou na začiatku 20. storočia, keď republikáni prezidenta Williama McKinleyho začali obsadzovať Kubu, Portoriko a Guam, čiže územia, nad ktorými malo Španielsko nadvládu už štyri storočia. Potom nasledovala vojna s Filipíncami, čo bola praktická genocída filipínskeho národa, blízka genocídnej anexii Havajského kráľovstva.

Ďalšia vojenská a koloniálna expanzia McKinleyho v Tichooceánskom regióne bola povolaná dosiahnuť hospodárske využitie Číny v súlade s princípom výsmešne nazvaným „politika otvo-

rených dverí“. Nasledujúce štyri desaťročia podobnej agresívnej prítomnosti pripravili pôdu na prepád Pearl Harboru Japonskom 7. decembra 1941 i na zapojenie sa USA do 2. sv. vojny.

Obamova administratíva teraz pokračuje v línii imperiálnej agresie Busha mladšieho a hrozí rozpútaním 3. sv. vojny. Bushova administratíva pod fiktívnymi heslami vojny proti medzinárodnému teroru, proti likvidácii ZHN, na obranu demokracie... a v mene humanitnej intervencie bez hanby využíva strašnú tragédiu z 11. 9. 2001 a pustoší uhl'ovodíkové impérium strednej Ázie a Perzského zálivu.

Historicky sa v podstate nič nemení, len geopolitické stávky sú poriadne vyššie ako pred sto rokmi. Skrýva sa za nimi kontrola dvoch tretín svetových zásob ropy a plynu.

Administratíva Busha ml. si už cieľ vytýčila: zásoby ropy a plynu v Afrike, Latinskej Amerike

a v juhovýchodnej Ázii, vrátane kontrolných bodov na mori i na súši na ich prepravu. Práve z tohto dôvodu Bushova administratíva ohlásila vytvorenie Afrického velenia US Army (US AFRICOM). Prvou obeťou sa stala Líbya, no určite nebola poslednou.

* * *

Ruský politológ Jevgenij Fiodorov hovorí, že snaha o panovanie nebude uspokojená dovtedy, kým na svete zostane čo i len jeden potenciálny objekt na dominanciu, ktorý by bol schopný hodiť rukavicu mocichtivým dobyvateľom.

Neexistencia miery a snaha dobyť všetko, čo sa dá, to je charakteristika neobmedzeného imperializmu, ktorý už v minulosti spôsobil zánik rovnako ambiciózných impérií.

Podľa pravda.ru, 27. február 2015

Američania sa už s názormi neskrývajú Ben Hodges: Dáme Ukrajincom zbrane, nech je viac mŕtvych Rusov

„Získanie amerických zbraní Ukrajinou dodá svaly diplomatickému úsiliu na osedlanie agresora,“ vyhlásil 3. marca 2015 v Berlíne veliteľ amerických síl v Európe generáporučík Ben Hodges. Jeho

vyhlásenie priniesla ukrajinská agentúra Ukrinform.

„Keď matky začínajú vidieť, ako sa ich synovia vracajú domov mŕtvi, vtedy cena stúpa a vnútorná podpora sa znižuje. Zabezpečenie Ukrajincom obrannou výzbrojou napomôže práve takému

prírastku ceny pre Putina i pre samotné Rusko,“ vyhlásil Hodges a prezradil, že ukrajinská strana požiadala Washington o spravodajskú podporu, o prostriedky na boj s ťažkým delostrelectvom a o protitankové zbrane.

Podľa regnum.ru, 4. marca 2015

Roberts: Lož – základ všetkých informačných vojen USA

Agresivita zahraničnej politiky USA sa vysvetľuje ani nie osobnými ambíciami prezidenta B. Obamu, ako skôr doktrínou svetovej hegemonie, ktorá „nepredpokladá existenciu iných silných štátov, uskutočňujúcich nezávislú politiku,“ myslí si americký politológ Paul Craig Roberts.

Práve preto sú vraj obyvateľom Západu nepochopiteľné skutočné príčiny, kvôli ktorým Washington v rôznych dobách rozpútal „krvavé konflikty“ v Juhoslávii, Afganistane, Líbyi, Indonézii, na Ukrajine, v Latinskej Amerike, na Blízkom východe.

Roberts tvrdí, že základom informačných kampaní USA proti týmto štátom je podvod, rozrátaný na tých, ktorí „sú príliš nevedo-

mí, aby rozpoznavali lož“. Táto lož „stojí obrovské množstvo obetí“ a podľa politológa hypoteticky môže prerásť až do vojenského konfliktu s Ruskom a Čínou.

Pravú príčinu tejto lži ukrýva koncepcia svetovej hegemonie USA, ktorá vylučuje možnosť existencie iných silných samostatných štátov, „uskutočňujúcich nezávislú zahraničnú politiku“.

Keď Roberts hovorí o rozpú-

tanej informačnej kampani proti Rusku, cituje slová vojenského novinára Johna Pilgera, tvrdiaceho, že „intenzita ohováračskej kampane proti Rusku a zobrazovanie jeho prezidenta ako karikatúrneho zločincsa sa nepodobá ani na jednu predchádzajúcu kampaň, ktoré ľudstvo pozná“.

Roberts súhlasí s Pilgerom aj v tom, že západné štáty nesú kolektívnu zodpovednosť za prebiehajúce udalosti. „Musíme nachádzať a odhaľovať bezhlavú lož podnecovateľov vojen a nikdy sa s nimi nespoločovať“.

Podľa ria.ru, 6. marec 2015

National Interest: Čína nedovolí USA predstihnúť ju vo vojenskej oblasti

Čína urobí všetko možné proti tomu, aby USA získali náskok v rozvoji najzložitejších vojenských technológií, ako aj proti tomu, aby získali strategickú výhodu v ázijsko-tichooceánskom regióne, píše časopis The National Interest.

„Dejiny poznajú veľa rôznych problémov v bezpečnostnej oblasti, no otázka bezpečnosti vo vzťahu Číny a USA môže mať nebezpečný obrat – oba štáty využívajú zložité druhy vojenských technológií, ktoré podržia tú stranu, ktorá prvá a s maximálnou silou zaútočí na všetky oblasti konfliktu,“ píše sa v časopise.

Nebezpečenstvo sa zakladá na tom, že len čo jedna z dvoch najsilnejších ekonomík skonštruuje novú

platformu alebo systém vysokotechnologickej zbrane, druhá sa okamžite pousiluje vynásť jej analógiu alebo dokonca ešte mohutnejšiu zbraň, poznamenáva NI.

Čína nachádza čoraz efektívnejšie metódy na zabránenie prístupu cudzích síl do ázijského regiónu. Naopak, USA sa zase usilujú nachádzať rôzne nové cesty k regiónu a na hľadanie možností podpory projekcie sil.

Vo vzájomnej opozícii sú aj vojenské doktríny Číny (anti-access/area-denial, alebo A2/AD) a USA (Air-Sea Battle Concept, alebo JAM-GC). Pokiaľ čínska A2/AD je postavená na zabránení prístupu a blokovani určitých zón, tak americká JAM-GC vychádza z integrácie rôznych druhov vojsk a techniky hneď v susedstve bojiska na zadržiavanie a útokov proti protivníkovi, pripomína časopis.

Podľa ria.ru, 1. marec 2015

Čo píšú iní

Obama volá po vykorenení rasizmu v USA

Rasizmus stále nie je v USA vykorenený, priznal 7. marca americký prezident Barack Obama pri príležitosti 50. výročia krvavého pochodu v Selme („krvavá nedeľa“) na podporu rovnoprávnosti vo volebnom práve.

Prezident vyzval občanov, aby „otvorili oči, uši i srdce“, a obrátil pozornosť na správu ministerstva spravodlivosti USA, v ktorej sa hovorí o predpojatosti konania policajtov vo Fergusone (vyšetrovanie zastrelenia černoškého pubescenta bielym policajtom).

Podľa lenta.ru, 8. marec 2015

Verchovna rada si prvýkrát v histórii uctila pamiatku najvyššieho veliteľa UPA

Ide o Romana Šuchevyča, ktorý padol pred 65-timi rokmi, napísal na twitter minister kultúry Ukrajiny Vjačeslav Kyrilenko. Poľské médiá dali tomuto konaniu jasnú charakteristiku, keď uviedli, že glorifikácia ukrajinských nacionalistov a Ukrajinskej povstaleckej armády, ako aj rozhodnutie prezidenta Petra Porošenka o presune sviatku 23. februára (Deň armády) na deň 14. októbra (vznik UPA) vyjadrujú, že kult nacionalizmu na Ukrajine prenikol do najvyšších mocenských štruktúr.

Podľa vz.ru, 5. marec 2015

Našla sa najväčšia radová loď z druhej svetovej vojny

Pri filipínskom súostroví sa našla radová loď japonského cisárskeho loďstva čias 2. sv. vojny, ktorá bola potopená v roku 1944, oznámil americký miliardár a spoluzakladateľ Microsoftu Paul Allen. „Radová loď Musaši, potopená v roku 1944, bola nájdená v Sibuyanskom mori v hĺbke tisíc metrov jachtou Octopus,“ napísal do blogu na Twitteri.

Musaši – je druhá radová loď zo série typu Jamato a bola vlajkovou loďou spojeného japonského loďstva. Názov Musaši jej dali na počesť starobylej japonskej provincie. Radová loď Musaši a plavidlá typu Jamato boli najväčšími a najmohutnejšími radovými loďami na svete, mali výtlak 74 tisíc ton, ich delá mali kaliber 460 mm.

Podľa vz.ru, 3. marec 2015

Poliakov nepustili na Ukrajinu pripomenúť si pamiatku obetí volynského masakru

Podľa riaditeľa Európskeho centra geopolitických analýz a lídra novej poľskej strany Smena Mateusza Piskorského išlo im o návštevu dediny Huta Peňacka vo Lvovskej oblasti, kde sa pred 72 rokmi konali masové popravy mierumilovného poľského obyvateľstva vojakmi divízie SS Galizien a ukrajinskými nacionalistami.

Päť členov vedenia strany bolo zadržaných na hraniciach pohraničníkmi a pracovníkmi Rady bezpečnosti Ukrajiny. Tam boli národnostne pourážaní a potom obvinení z falšovania histórie kvôli genocíde Poliakov na Volyni.

Poľský politik sa nazdáva, že „tento incident... prekročil všetky medze“. Dodal, že toto nie je len „našou urážkou, ale aj pamiatky všetkých zaživa upálených a rozštvrtovaných poľských detí, žien a bezbranných roľníkov – obetí banderovských zverstiev... Funkcionári ukrajinského štátu sa stavajú do radu potomkov nielen Stepana Banderu, ale aj Waffen SS“.

„Bratom-Ukrajincom sľubujeme: príde deň, keď spoločne vzdáme česť poľským a ukrajinským obetiam banderovčiny. Ako aj tým, ktorí padli cez druhú svetovú vojnu, i tým, ktorí boli zversky zavraždení na Ukrajine počas uplynulého roka členmi všelijakých banderovských zoskupení pod čierno-červenými zástavami,“ dodal Piskorski.

Volynský masaker si podľa historikov vyžiadal 36–100-tisíc obetí.

Podľa ria.ru, 2. marec 2015

To sa vám naši dedovia pomstili!

Televízia LifeNews uverejnila spravodajstvo o smrti predstaviteľa tzv. dobrovoľníckeho pluku Azov pri dedine Širokino.

Automobil s ukrajinskými vojakmi narazil do pamätníka padlým červenoarmejcom vo Veľkej vlasteneckej vojne.

Domobranci to okomentovali slovami: „To sa vám naši dedovia pomstili!“

Podľa topwar.ru, 2. marec 2015

Bývalý lekár v koncentráku mal napomôcť zabitie 3681 ľudí

Podľa Ruskej televízie v Osvienčime pôsobil od 15. augusta do 14. septembra 1944, za čo mu hrozí 15 rokov žalára.

Ide o 94-ročného človeka (meno sa neuvádza) a vyšetrovatelia tvrdia, že vedel o masových popravách a osobne napomáhal ich uskutočnenie. Naopak advokát podozrivého hovorí o jeho nevine, keďže žalobe vraj chýbajú dôkazy.

Podľa ecrazia.org, 28. február 2015

Svet stojí pred zadržaním USA, a nie Ruska

Ludstvo by sa malo zamyslieť nad zadržaním nie Ruska, ale Spojených štátov amerických, ktoré majú základne po celom svete a vojenský rozpočet vyšší, ako dovedna všetky veľké priemyselné krajiny, uvádza americký časopis Counterpunch.

Pokusy rozšíriť NATO a EÚ až po hranice s Ruskom nemajú podľa neho

nič spoločné s demokraciou, len sa „ňou“ kryjú imperiálne ambície.

Counterpunch tiež predpokladá, že neexistujú žiadne pochybnosti o účasti USA a ich európskych spojencov na prevrate na Ukrajine, ktorý sa konal pred rokom. Reakciu Ruska časopis považuje za zdôvodniteľnú. „Len si predstavte, čo by sa stalo, ak by sa ruskí politici vydali do Mexika a usilovali

sa tam vyvolať antiamerické protestné hnutie, zvrhnúť zákonne zvolenú vládu a zamenili ju za proruskú,“ vysvetľuje časopis svoju logiku uvažovania.

To, že USA majú po celom svete stovky vojenských základní a rozpočet vyšší „ako dovedna všetky priemyselne rozvinuté národy“, nasvedčuje tomu, že svet stojí pred problémom zadržania USA, a vôbec nie Ruska.

Čo aj verejnoprávne médiá pred čitateľmi skrývajú Rezolúcia FIR

Medzinárodná federácia odboja (FIR) ako zastrešujúca organizácia bývalých partizánov a bojovníkov antihitlerovskej koalície, prenasledovaných nacistickým režimom a ich rodín, ako aj súčasných antifašistov a ako „Vyslanci mieru“ Organizácie Spojených národov prijala k súčasnej situácii na Ukrajine nasledujúcu deklaráciu:

Požadujeme, aby pre ochranu všetkých ľudí v krajine bolo vyhlásené prímerie dodržiavané všetkými stranami.

Podporujeme dohody z Minska a očakávame, že na tomto základe budú začaté vážne politické rozhovory o živote, autonómii a o ľudských právach všetkých obyvateľov krajiny.

Vítame navrhovanú rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN, ktorá robí svetové spoločenstvo zodpovedné za mierový proces.

Považujeme dodávanie zbraní za snahu o predĺženie občianskej vojny a vojenskej konfrontácie na úkor ľudí.

Očakávame najmä od EÚ, že bude hrať mierovú úlohu tým, že bude vystupovať proti zbytočným sankciám a presadzovať rovnoprávne rozhovory na Ukrajine, ako aj to, že odmietne nacionalistické a neofašistické sily v krajine namiesto toho, aby ich podporovala.

Budapešť, Berlín
17. februára 2015

Recenzia

Nový dokument o Sokolove

Režisér Oliver Malina nakrútil nový film o bojoch československého práporu pri Sokolove v marci roku 1943 pod velením vtedajšieho pplk. Ludvíka Svobodu a o ďalšej bojovej ceste tejto rozrastajúcej sa jednotky cez Duklu až na Slovensko.

Nakrúcanie filmu sa začalo už na oslavách 70. výročia bojov pri Sokolove v roku 2013, keď pri rieke Mži bola predvedená rekonštrukcia vtedajších bojov. Vo filme sa objaví rad priamych účastníkov bojov a ich osudy. Jeho sú-

časťou je aj Denníček spojárky, ktorý si písala manželka plk. v.v. Bedřicha Kopoldu Jiřina Kopoldová-Švermová, dcéra národného hrdinu Jana Švermu (zahynul 10. 11. 1944 v SNP). Jiřina Kopoldová bola príslušníčkou

čs. jednotky v ZSSR od roku 1943.

Slovo vo filme majú nielen historici Karel Richter a Miroslav Brož, ktorí sa problematikou čs. armády na východnom fronte zaoberajú desiatky rokov, ale tiež pracovníci z VHÚ Praha.

Vo filme, ktorý bude uvedený v rámci osláv 70. výročia ukončenia 2. sv. vojny v Európe 8. mája 2015 v pražskom kine Lucerna, sú použité aj doposiaľ málo známe fotografie.

Podľa Národní osvození č. 5/2015

1. MAREC

Organizácia združujúca sudetských Nemcov na zasadaní v Mníchove zrušila vo svojich stanovách časť, na základe ktorej sa usilovala o vrátenie majetku nemeckých vysídlených, skonfiškovaných po 2. svetovej vojne Československom. Podľa Sude-tonemeckého krajského združenia sú tzv. Benešove dekréty uplatnením kolektívnej viny. Protestuje, že sú stále súčasťou právneho poriadku Českej i Slovenskej republiky.

7. MAREC

Polícia v holandskom meste Dokkum potvrdila začatie vyšetrovania pokusu predať prostredníctvom internetu mydlo, ktoré údajne vyrobili počas 2. svetovej vojny v koncentračnom tábore z obetí židovského holokaustu. Polícia v tejto veci poslala na rozbor dva kusy mydla, ktoré im dal zberateľ k dispozícii. Ten v popise na internete ponúkaného tovaru uviedol, že sa „dá vyvodzovať, že ide o mydlá obsahujúce pozostatky mŕtvych Židov“. Na známom portáli eBay ich ponúkal za 199 eur.

9. MAREC

Kancelárka Angela Merkelová na oficiálnej návšteve Tokia povedala, že Nemecku sa podarilo vy dobyť si uznávané miesto v spoločenstve národov aj preto, že sa usiluje vyrovnat' sa so svojím podielom na zverstvách spáchaných počas 2. svetovej vojny. Vo svojom prejave zároveň uviedla, že nejaké konkrétne rady, ako sa vyrovnat' s minulosťou, Japonsku dávať nemôže, pretože na to musia prísť jeho obyvatelia sami.

Merkelovej výroky zazneli v čase, keď sa japonský premiér Šinzó Abe pripravuje predniesť prejav pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny, v ktorom by sa údajne mohol pokúsiť zmierniť pamätané ospravedlnenie Japonska za agresiu na ázijskom kontinente, ktoré zaznelo v roku 1995.

Markus Nierth, starosta dediny na východe Nemecka, podal demisiu po tom,

ako sa pravicoví extrémisti z Národnej demokratickej strany rozhodli demonštrovať proti jeho plánu ubytovať v obci Tröglitz žiadateľov o azyl a zorganizovali protestný pochod

k jeho domu. Z funkcie odchádza po tom, ako príslušné orgány spolkovéj krajiny Sasko-Anhaltsko odmietli zakázať plánovanú akciu prívržencov krajnej pravice. V ozname, ktorý zverejnil na Facebooku, uviedol, že nebol pripravený vystaviť svoje deti pohľadu na ozbrojených policajtov pred oknami ich domu, ako aj rasistickým a nenávisným pokrikom.

10. MAREC

Európsky parlament oznámil, že upozornil Európsky úrad na boj proti podvodom (OLAF) na nezrovnalosti pri financovaní asistentov poslancov z francúzskeho krajne pravicového Národného frontu Marine Le Penovej (FN).

Predseda europarlamen-

tu Martin Schulz kontaktoval úrad OLAF po tom, čo zistil, že 20-ti ľudia platení z európskeho rozpočtu ako asistenti poslancov sa v dokumentoch FN uvádzajú ako osoby pracujúce pre túto stranu vo Francúzsku. „Ak niekoho platí Európsky parlament, musí jeho práca priamo súvisieť s výkonom mandátu niektorého z členov parlamentu,“ uvádza v stanovisku.

11. MAREC

Nemecká kancelárka Angela Merkelová odmietla pozvanie ruského prezidenta Vladimira Putina na vojenskú prehliadku v Moskve pri príležitosti 70. výročia ukončenia druhej svetovej vojny porážkou nacizmu.

Hovorca kancelárky povedal, že Merkelová namiesto toho navrhla účasť na ceremónii polozenia vencov pri pamätníku v Moskve 10. mája, čo Putin akceptoval. Steffen Seibert povedal novinárom v Berlíne, že Merkelová si chce pripomenúť túto udalosť „vhodne a dôstojne“. Dodal, že „vzhľadom na ruský zásah na Kryme a na východnej Ukrajine účasť na vojenskej prehliadke nie je vhodná.“ (ao)

List prezidentovi

Vážený pán prezident,

od minúty posledného výdychu bojujúceho vojaka v druhej svetovej vojne uplynie v máji 2015 sedemdesiat rokov. Už dve generácie chýbajú v radoch ľudstva milióny mladých chlapcov, ale aj ich nikdy nenarodených detí.

Vojna, krátke a definitívne slovo. Ale vojna je vždy iba dôsledkom. Dôsledkom nenávisti, ktorej plamene sa rozhorievali postupne, ba možno aj s vášňami. Ktosi prstom ukázal na iného človeka a označil ho za nepriateľa. Nepriateľom sa stal človek z mäsa a kostí, s nádejami, túžbami, prostým životom. Jeho jedinou vinou bolo, že mal inú vlasť, inú národnosť, iné vierovyznanie. Ale cieľom vzbudeného šialenstva bola vždy vojnová korisť. O tú išlo podnecovateľom nenávisť. O tú išlo všetkým strojom vojen, lebo vojna je vždy aj príležitosť.

Proti šialenej túžbe získať korisť sa postavili poníženi, a nikto nemôže uprieť úctu ich odvahe. Najvyššiu cenu v tomto boji zaplatili vojaci Červenej armády, vo vojne zahynulo takmer 27 miliónov občanov Sovietskeho zväzu. Kto chce poprieť tento fakt, roznečuje plamene novej nenávisti.

Na začiatku každej nenávisti je neúcta k inému, pohrdanie, pestovanie pocitov nadradenosti. A na konci je vybudenie pocitov z doby kamennej. Toto sa nám už v histórii neraz prihodilo, a potom museli milióny ľudí zaplatiť svojou krvou.

Vážený pán prezident,

ste aj našim prezidentom, nielen ľudí, ktorí sa pravidelne spoľujú a zaplňajú celý verejný priestor, ako keby iný ako ich hlas na Slovensku nebol. Tí vyvinuli aj teraz mediálny tlak, aby ste sa nezúčastnili osláv Dňa víťazstva nad fašizmom v máji 2015 v Moskve, kde Vás pozýva prezident nástupníckeho štátu, ktorého armáda mala rozhodujúci podiel na porážke fašistického Nemecka.

Vážený pán prezident,

radi by sme dali do vašej pozornosti, že vojaci Červenej armády bojovali aj za nás, proti nášmu ponížaniu a zotročeniu. Priniesli obeť a zanechali odkaz: nepripusťme už nikdy, aby nenávisť medzi národmi zvíťazila!

Oslavy 70. výročia víťazstva nad fašizmom v máji roku 2015 v Moskve majú symbolický význam. Proti zlu sa dokázali spojiť ľudia s rozličným svetonázorom a rozličnou historickou skúsenosťou. To je, podľa nášho názoru, aj dnes výzva! Preto je pre nás dôležité, aby prezident Slovenskej republiky, Vy, pán prezident Andrej Kiska, ste svojou účasťou na oslavách Dňa víťazstva v Moskve prispeli k naplneniu tohto odkazu. Nenávisť a nepriateľstvo obyčajnému človeku nikdy nepomáha, naopak, ničí jemné pradiivo spolupráce vo svete. A svet je ešte plný zbraní a zbraní s omnoho ničivejším dosahom. Prosíme, myslite na to! Zbrane nemajú oči.

S úctou

Mier si nenechajme vziať!

Gabriela ROTHMAYEROVÁ

Poznámka redakcie Bojovník

Tento text slovenskej novinárky sa stal novodobou platformou Vianočnej dohody, pretože ho stále podpisujú ľudia z každej strany politického spektra. Dňa 6. marca mu kolektívnu podporu vyjadrili aj ženy-funkcionárky Bratislavskej oblastnej organizácie SZPB.

Čo hovorí a zamlčiava „verejnoprávna“ TASR? A čo hovoria fakty o dianí na Hviezdoslavovom námestí?

TASR: Nechceme NATO, chceme mier, či nie vojenským základňam, kričalo dnes približne 400 nespokojných ľudí pred americkou ambasádou v Bratislave. Na Hviezdoslavovo námestie prišli dať o 17:00 najavo svoj nesúhlas s umiestnením základne NATO na našom území či s údajným jednostranným informovaním o situácii na Ukrajine.

Protestujúcich prišiel na námestie podporiť napríklad Ján Čarnogurský. „Keby nebolo rozširovania NATO na východ, nebolo by žiadnej ukrajinskej krízy,“ uviedol v príhovore pred davom.

Naša krajina by sa podľa jeho slov nemala nechať vtáhať do konfliktu, ktorý nie je konfliktom Slovenska. So svojimi príhovormi vystúpili napríklad aj Eduard Chmelár či vysokoškolský profesor František Škvrnda.

Niektorí ľudia počas približne hodinového protestu držali v rukách slovenské zástavy. Na transparentoch mali napísané napríklad NATO rozdeľuje Slovanov.

Organizátori už avizovali, že v protestoch budú pokračovať. Ďalší zvolávajú na 26. 3. opäť pred americkú ambasádu.

Aká bola skutočnosť?

– Na Hviezdoslavovom námestí sa nezhrmala neidentifikovateľná masa, ale suverénni občania SR združení v občianskych združeniach, politických stranách... V počte nie 400, ale takmer 1000 ľudí!

Obrovským omylom je, že protestujúcich prišiel podporiť Ján Čarnogurský. On ich neprišiel podporiť. On bol jedným z organizátorov, tak ako aj celá Slovensko-ruská spoločnosť, ako Klub výsadkárov, ako protifašisti zo SZPB, ako Komunistická strana Slovenska, ako OZ Pokojní Bojovníci... Predseda Matice slovenskej M. Tkáč sa vyjadril, že spolu s nami je tam aj celá 30-tisícová matičná základňa...

TASR píše tak, ako píše, lebo sa zľakla slov moderátora Branislava Fábryho, že „prelomíme bariéru mlčania...“, ktorá sa objavuje v rámci slovenských médií“.

No a slová Jána Čarnogurského boli už pre „verejnoprávnu TASR“ úplným klincom do rakvy: „Na tomto námestí už bolo jedno významné zhromaždenie. V 88 roku Sviečková manifestácia. Dnes je to významný deň Slovenskej republiky podľa zákona a rozhodnutia parlamentu.“

Som presvedčený, že aj dnešný deň bude za niekoľko rokov považovaný za významný deň Slovenskej republiky, pretože vojde do análov dejín ako deň, keď sa zhromaždili slobodní občania Slovenska, aby dali najavo, že nechcú základne NATO, že nechcú vtáhovanie Slovenska do vojnového konfliktu, ktorý nie je našim konfliktom.“

A ďalej doplnil: „Povedzme si otvorene. Keby nebolo rozširovania NATO na Východ, nebolo by žiadnej ukrajinskej krízy!“

TASR zamlčala aj rečnícke

otázky mierového aktivistu Eduarda Chmelára: „Kto a akým právom sem chce pozvať cudzích vojakov? Kto a akým právom chce v našom mene tu zakladať vojenské základne, ktoré nemajú žiaden iný účel... iba provokovať smerom na Východ.“

„Bezpečnostné hrozby Európy nepochádzajú z Východu, lebo len hlupák verí tomu, žeby Rusko chcelo zaútočiť na Európu“.

„Naše hlavné bezpečnostné hrozby pochádzajú z totálneho rozvratu medzinárodného práva, ktoré za 15 rokov má na svedomí aj naša spoločnosť.“ A uviedol príklad podvodu s Líbyou, Irakom...

„Pýtam sa, dokedy budeme veriť stále tej istej propagande ľudí, ktorí klamali o Iraku, klamali o Líbyi, klamali – a vidíme to z poslednej správy Mosadu – aj o Iráne... rozvracajú krajiny a všade, kde zasiahli, neprinesli ani mier, ani stabilitu, iba rozvrat!“

Veľmi zaujímavé bolo vystúpenie R. Šveca zo Slovenského hnutia obrody: „Nesúhlasíme s politikou Spojených štátov amerických a NATO. Sme tu, aby sme povedali jasné posolstvo k tomu, čo sa deje u nás doma na Slovensku a vo svete. Sme tu, aby sme pánovi Kiskovi, prezidentovi Slovenskej republiky, konečne nahlas

pripomenuli, že už nešéfuje spoločnostiam typu Triangel a Quatro, ale že je prezidentom Slovenskej republiky a jeho povinnosťou je počúvať názor všetkých občanov, to znamená aj naše názory!“

* * *

No a na záver treba opätovne pripomenúť moderátora a experta na medzinárodné právo Branislava Fábryho: „Rovnako sa musíme brániť aj proti jednostrannému mediálnemu obrazu, ktorý sa o celej problematike objavuje, najmä proti jednostrannému obrazu o kríze na Ukrajine a o úlohe NATO, ktorú zohráva v celom konflikte.“

Vladimír Mikunda

Ešte raz k rezolúcii OSN o boji proti glorifikácii nacizmu

V decembri 2014 prijalo Valné zhromaždenie OSN zásadnú rezolúciu (A/C.3/69/L.56/Rev.1) o boji proti glorifikácii nacizmu a iných praktík rasizmu, rasistickej diskriminácie, xenofóbie a tým vyvolaných intolerancií.

Napriek tomu, že Bojovník sa touto témou už zaoberal, nemohol obísť nesmierne aktuálny pohľad (asi preto bola Ukrajina proti jej prijatiu), ktorý bol uverejnený v dvojtýždenníku Českého zväzu bojovníkov za slobodu (ČSBS) Národní osvobození č. 3/2015.

• Dohodnutá rezolúcia odsudzuje všetky postupy, ktoré znevažujú spomienky nespočetných obetí zločinov, spáchaných proti ľudskosti, a najmä zločinov SS a tých, ktorí bojovali proti antihitlerovskej koalícii a kolaborovali s nacio-

nálne socialistickým hnutím a negatívne ovplyvňovali deti a mládež.

• Výslovné odporúčanie OSN sa týka glorifikácie nacistického hnutia, neofašizmu, neonacizmu a bývalých členov organizácií Waffen SS.

• Varuje sa aj pred zriaďovaním pamiatok a pamätníkov a organizovaním verejných demonštrácií na glorifikáciu minulosti nacistického a fašistického hnutia. Navyše sa zdôrazňujú obavy z opakovaných pokusov o znesväcovanie alebo ničenie pamiatok tých, ktorí bojovali proti nacizmu v druhej svetovej vojne, a tiež z nezákonnej exhumácii alebo odstraňovania pozostatkov týchto osôb.

• Rezolúcia končí vyhlásením, že štáty, ktoré nerobia účinné opatrenia proti takýmto praktikám, porušujú svoje záväzky

k členským štátom OSN podľa Charty, ako aj k cieľom a zásadám Organizácie Spojených národov.

Medzi tými, ktorí túto rezolúciu nepodporili, boli aj štáty Európskej únie (vrátane Slovenska). Neskrývajme, že slovenských antifašistov tento postoj slovenskej diplomacie rozhorčil. Naši antifašisti sú totiž presvedčení, že ten, kto chce, nájde spôsoby, a ten, kto nechce, nájde len dôvody. No a Slovensko ich na tomto najdôležitejšom medzinárodnom fóre hľadá pri protifašistických rezolúciách už ne jeden rok.

U vzniknutej situácii sa vyjadrila FIR

Medzinárodné spoločenstvo antifašistov je prekvapené a hlboko ľutuje rozhodnutie všetkých členských štá-

tov EÚ zdržať sa hlasovania o tomto návrhu.

Vlády krajín EÚ by teraz mali vysvetliť, prečo sa rozhodli zdržať sa hlasovania o takom dôležitom návrhu rezolúcie, ktorá volala po prijatí ďalších opatrení na poskytovanie osobitej prípravy polície a iných donucovacích orgánov proti ideológii extrémistických politických strán a hnutí, po posilňovaní svojich kapacít na potlačanie rasistických a xenofóbnych trestných činov, po zvyšovaní investícií do vzdelávania a iných prostriedkov čelenia negatívnym vplyvom extrémistických politických strán, hnutí a skupín.

Vojnový veterán a podpredseda ČSBS Pavel Vranský uvádza, že je to stratená príležitosť pre Európu a veľmi zlý začiatok pre nové vedenie EÚ, ktorá bude musieť čeliť evidentnému zvyšovaniu vplyvu krajíných pravicových strán.

Tradičné, no predsa iné oslavy MDŽ

(Dokončenie zo str. 1)

Pochopiteľne, že diskusia sa postupne preorientovala aj na hľadanie príčin tohto stavu, na perspektívy Slovenska, našej mládeže i protifašistickej myšlienky.

Veľmi praktické poznatky v tomto smere vyslovila predsedníčka ZO SZPB č. 9 Margita Ko-

váčová. „Učím na strednej škole a s týmito študentmi sa už nedá rozprávať o tom, že tu bola nejaká vojna, že padlo 55–65 miliónov ľudí. Oni majú také ‚sprosté‘ informácie, že vám povedia, že to komunisti bojovali vo vojne. Nevedia, že v SNP bojovali obyvatelia Slovenska, a teda nielen ko-

munisti, nevedia, že tu sa proti fašizmu so zbraňou postavila ľavica spoločne s pravitou... Mládež si myslí, že to boli komunisti, a čo je komunistické, to je pre nich zlé.

Ale ak chcete s nimi hovoriť, tak začnite od možností, ktoré sme tu mali. Od sociálnych výhod, ktoré sme si užívali. Pripo-

meňte im, že oni budú do 60 rokov splácať hypotéku na nejaký starý dvojizbový byt. Za našej éry sme však mali stabilizačné byty a lacné družstevné byty...

Ak chceme s mladými nadviazať kontakt, tak najlepšie je to cez materiálno. Mladí sú veľmi materiálne založení. No keď začnete, že my sme mali lacnejšie to a to... tak postupne dôjdete

až k tej vojne. Lebo to, čo sme mali, nám nikto nedaroval – my sme si to totiž vybojovali!“

Pochopiteľne, že ani táto oslava MDŽ sa nezaobišla bez konkrétnych vojnových príbehov a spomienok. Vrátime sa k nim v ďalších číslach.

Bratislavské funkcionárky tiež jednohlasne podporili text výzvy, ktorú uvádzame na str. 3. -vni-

Oslobodenie B. Štiavnice stálo takmer sedemsto životov

5. marca sme si pripomenuli 70. výročie oslobodenia B. Štiavnice. Čestnú stráž držali pri pomníku oslobodenia baníci v uniformách.

Pietny akt moderoval tajomník ZO SZPB Jaroslav Dudík, ktorý v prvom rade privítal priameho účastníka 2. sv. vojny Jozefa Kopčana. No a po ňom aj zástupcu primátorky Mariana Zimmermana, prednostu OÚ Štefana Filipa, prednostku MÚ Ivanu Ondrejmiškovú, tajomníka Obč. Zväzu SZPB v Žiari nad Hronom Ľubomíra Janču a ďalších.

Po položení kvetov sa k zhromaždeniu prihovarili M. Zimmerman, Ľ. Jančo a predseda miestnej ZO SZPB V. Poprac.

Touto cestou srdečne pozdravujeme členov ZO SZPB a priamych účastníkov 2. svetovej vojny, ktorí

sa zo zdravotných dôvodov nezúčastnili spomienkového aktu. Sú to: vojaci v SNP Martin Lukáč a Jozef Ferenčík a príslušník domáceho odboja Filip Danningier.

* * *

Pre nás Štiavničania je šťastím, že zásluhou partizánov a členov domáceho odboja máme oslobodenie mesta a jeho okolia zaznamenané aj písomne. K tejto udalosti vyšli aj články v moskovských novinách (opísali nielen boje v B. Štiavnici, ale aj čestné salvy na počesť jej oslobodenia).

Občania majú v pamäti veliteľa mesta B. Štiavnica plk. Žukova od

Volgogradu, spomínajú aj na por. Vasila Virzu, neskôr generála vo výslužbe a spisovateľa rumunskej armády, ktorý opísal boje v okolí Pukanca – Bátoviec – Bohuníc a Vysokej a navštívil tieto pamätne miesta aj v roku 1973. Taktiež spomínajú na postup divízie Tudora Vladimiresca, na vojakov Červenej armády a veliteľa 110. gardovej divízie L. V. Kuzmina, pretože to on dostal rozkaz oslobodiť Banskú Štiavnicu.

Z archívnych materiálov sa dozvedáme, že v tunajších bojoch zahynulo 244 Nemcov, 360 červenoarmejcov, 70 rumunských vojakov, 13 našich paradasantov a 12 partizánov.

-VP-

Odbojárka z Muráňa

Najstaršou členkou ZO SZPB v Muráni je pani Anna Kotzmanová a aj vo veku 93 rokov si bola na oblastnom výbore v Rožňave osobne prevziať ocenenie za pomoc odbojovému hnutiu. Odovzdal jej ho predstaviteľ MO SR Dušan Juhás.

Iba na okraj, počas SNP boli ilegálnymi pracovníkmi obaja manželia Kotzmanovci.

Jozef KUBAŠKO, predseda ZO SZPB v Muráni

Oslavy MDŽ v Liptovskej Osade

Členovia SZPB v Liptovskej Osade sa pri príležitosti MDŽ stretli s členmi Klubu dôchodcov a spoločne si posedeli.

Okrem chutného občerstvenia si vychutnali aj kultúrny program, ktorý im pripravili žiaci ZŠ a MŠ v Liptovskej Osade. Žiaci si so seniormi nielen zaspievali, ale im aj predniesli rôzne básne a povesti.

J. KONÍČKOVÁ

Napísali nám

Som jedna z 1807 účastníkov 40. ročníka Pochodu vďaka SNP Cigel' – Handlová, ktorý sa organizuje na počesť SNP, protifašistického odboja a taktiež na pamiatku tragických udalostí, ktoré sa odohrali 13. januára 1945, keď túto obec obsadili nemeckí vojaci a v miestnej krčme aj na gestape mučili jej obyvateľov.

Už druhý rok som sa zúčastnila tohto pochodu a až tento rok som sa dozvedela, že všetky podrobnosti z 1. a 2. svetovej vojny sú zdokumentované v múzeu vedľa obecného úradu. Bola som prekvapená, že to nevedeli viacerí účastníci. Bývalému pánovi učiteľovi, ktorý toto múzeum založil, chcem poďakovať za jeho precízny výklad. Veď bol aj o hrôzach, ktoré som prežila ako 10-ročná.

Vaša stála predplatiteľka Elena BAKOŠOVÁ

Málo vídaná prosba

V polovíčke marca odišla z trebišovskej oblastnej konferencie SZPB do Užhorodu málo vídaná žiadosť. Predseda oblastnej organizácie Milan Urban sa v nej v mene delegátov obracia na primátora a poslancov miestneho zastupiteľstva Užhorodu so žiadosťou, aby si mesto zachovalo názov ulice po hrdinovi pplk. Ivanovi Andrejevovi Ankinovi, ktorý padol pri oslobodzovaní Trebišova na brehu rieky Ondava 1. 12. 1944 guľkou snajpera.

Ďalej M. Urban píše, že obyvatelia mesta Trebišov a občania okolitých obcí si nesmierne vážia hrdinu a aj

jeho 267 spolubojovníkov, ktorí tu padli a sú pochovaní na miestnom cintoríne.

Žiadatelia v zdôvodnení uvádzajú, že vzťah k nášmu spoločnému hrdinovi každoročne preukazujú za účasti generálnej konzulky SR v Užhorode aj primátor Trebišova, prednosta okresného úradu Trebišov a predseda ZO SZPB spolu s našimi priateľmi z bratskej MO MUSUV v Užhorode položením kvetov na hrob A. A. Ankinova na vojenskom cintoríne Kalvária v Užhorode.

Svoj súhlas s touto žiadosťou vyjadrili podpismi nielen delegáti oblastnej konferencie SZPB v Trebišove, ale aj priami účastníci bojov v 2. sv. vojne, starostovia oslobodených obcí a pozvaní hostia

-MU-

Aj bowling a divadlo idú k sebe

Niekomu možno nie, no nám sa to podarilo. Zväz vojakov SR-Klub Michalovce spolupracuje s oblastným výborom SZPB v Michalovciach, a tak sa záujemcovia oboch organizácií stretli pri športovom zápolení na 7. ročníku bowlingu.

Mali sme víťazov, ale nie porazených, lebo sme sa zúčastnili jednej fantastickej akcie, pri ktorej sme si i zašportovali, i pobavili sa. Pričom nezostalo len pri športe, pretože sme prijali aj pozvanie do divadla v Košiciach.

Pred predstavením sme absolvovali prehliadku mesta vrátane pešej zóny s jej nespočetnými lákavými cukrárnami, kaviarničkami a reštauráciami.

Anna ZABLOUDILOVÁ, snímka autorka

Zaspomínajme si spolu

28. marca si pripomenieme významné výročie. Ukončilo sa utrpenie nášho obyvateľstva v Žarnovici. Po dlhom – takmer mesačnom – boji boli spojeneckými vojskami Červenej a rumunskej armády fašisti porazení a vyhnaní z nášho mesta.

Najväčšie obete boli na strane rumunských vojakov. Svedectvá z vtedajšej doby hovoria o plávajúcich telách spolu s kryhami ľadu v rieke Hron.

Vojna – to sú predovšetkým veľké obete i ľudské výkony. Napríklad železný most cez Hron postavili ruskí ženisti za necelý týždeň. Museli. Ináč by sa cezeň nedalo prejsť s technikou – starý most fašisti zbombardovali. A ten, čo postavili, slúžil nám donedávna.

Posledné dni vojny najviac trpelo naše obyvateľstvo. Bombardovanie, veľa mŕtvych i zranených. Poškodené boli obydlia i majetky. Každý, kto to prežil, rozprával o utrpení, stradaní a každodennom strachu.

Mesto Žarnovica sa zachovalo k pamiatke osloboditeľov i utrpeniu obetí s úctou. Aj naša ZO SZPB. Každý obyvateľ si dnes môže na tabuliach

na námestí prečítať zoznam obetí 2. svetovej vojny. Mená padlých vojakov nájde aj na pamätníku na cintoríne. Možno sú medzi nimi aj mená vašich predkov.

Po vojne bol mier veľa krát krehký a porušovaný. Dokonca aj blízko, u našich susedov – vid' bývalá Juhoslávia alebo teraz Ukrajina. Kto chce bojovať, toho netrápi, ako žije civilné obyvateľstvo v bojových zónach, ten si nevie vážiť mier ani v našej krajine. No my nemôžeme byť ľahostajní k daniu okolo nás, lebo dôvod na vojnu sa vždy nájde. Aby nebol, to záleží na každom z nás! Treba len začať. Napríklad tým, že nebudeme ľahostajní k násilium, k brutalite a k propagande extrémizmu.

* * *

30. marca o 11.30 hod. bude v Sobášnej sieti Dolného kaštieľa slávnostná akadémia pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny. Hneď potom o 12.30 hod. sa uskutoční kladenie vencov k pomníku padlým na námestí a cintoríne.

Svojou účasťou môžete vyjadriť spolupatričnosť k tradícii úcty všetkým obetiam vojny.

Mária ŠTEVKOVÁ, ZO SZPB Žarnovica

Minulosť nie je zbierkou mŕtvych vzorov, n

Ako hodnotila najväčšia oblastná organizácia

27. februára 2015 rokovalo 40 základných organizácií najväčšej oblastnej organizácie SZPB. Delegáti zastupujúci 1634 bansko-bystrických protifašistov hodnotili výsledky svojej trojročnej práce.

Konferencia sa uskutočnila za účasti priamych účastníkov protifašistického odboja a významných hostí, medzi ktorými nechýbala prednostka Okresného úradu v Banskej Bystrici Ľubica Laššáková, primátor mesta Ján Nosko, predseda SZPB Pavol Sečkář, tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer, predseda Revíznej komisie SZPB Juraj Odor, členovia ÚR SZPB Roman Hradecký a Vladimír Kucej, viceprezident Únie vojnových veteránov SR Pavol Marko, predsedníčka Združenia ZPOZ Človek človeku v SR Anna Ľureková, predstavitelia partnerského OblV SZPB z Brezna Ján Šulej a Anton Pôbiš a ďalší.

Pozdravný list od podpredsedníčky NR SR Jany Laššákovskej prečítala členka predsedníctva OblV SZPB Jana Borguľová, ktorá viedla rokovanie.

Po štandardných rokovacích procedúrach predniesol predseda oblastného výboru Ján Páček Správu o činnosti oblastného výboru a hospodárení od poslednej oblastnej konferencie 28. 2. 2012, ktorú doplnil dvadsaťštyristránkový podkladový materiál. Skonštatoval, že v hodnotenom období sa napriek prirodzenému úbytku podarilo jednak rozšíriť rady členskej základne na dnešných 1 634 členov, ale aj o niečo znížiť vekový priemer, ktorý dnes predstavuje 65,1 roka.

Aktívnejšie formy nadobudla práca základných organizácií a rozvinula sa koncepcná riadiaca a metodická práca oblastného výboru. Výsledkom bolo 416 novoprijatých členov a vyše 120 usporiadaných vlastných podujatí miestneho, okresného, krajského, ale aj celoslovenského charakteru. Za všetky možno spomenúť také, ako Spomienka na povstalecké Vianoce 1944, Prechod SNP Nízkyimi Tatrami, nespočetné návštevy pamätných miest doma i v zahraničí (Lidice, Osvienčim, Mauthausen, Hejce, Kľak, Ostrý Grúň, Bradlo, Jankov Vŕšok, Uhrovec, Dukla, Strečno, L. Mikuláš, Slavín a mnohé ďalšie). Patria sem aj spoločenské stretnutia pri príležitosti MDŽ a Dňa učiteľov, vyhlasovanie a organizovanie literárnych a výtvarných súťaží pre školy, dnes už dokonca v celoslovenskom rozsahu. Banskobystrický oblastný výbor za aktívnej účasti členov ZO SZPB organizuje aj ojedinelé podujatia Spoznaj základnú organizáciu SZPB v regióne.

Členovia oblastnej organizácie neustále obnovujú miestne pamätníky pripomínajúce slávne dni SNP a boj za národné oslobodenie. V spolupráci s Múzeom SNP a Klubom vojenskej histórie Goliari sa neustále obnovujú a zveľaďujú aj exponáty v pamiatkovom areáli na Kališti, kde sa každoročne koná už medzinárodné Stretnutie generácií. Dňa 15. augusta 2015 sa uskutoční už 10. ročník.

Súčasťou programu bolo i odovzdávanie vyznamenaní. Medailu M. R. Štefánika 3. stupňa si prevzali – J. Jagoš, M. Kaliská, M. Zimová a E. Pašková. Medailu za obetavú prácu pre SZPB – O. Štrbák, A. Voskárová, Š. Dubovický, M. Mydlo, V. Farkašovský, J. Páleš, B. Rybár, O. Gregor, J. Kupčok, M. Boledovičová, J. Horváth a J. Bohuš.

Voľby rozhodli, že v ďalšom období bude oblastnú organizáciu viesť naďalej Ján Páček, tajomníkom sa stal Štefan Dubovický. Za podpredsedov OblV SZPB boli zvolení Anton Hoffmann a Matej Kán. Predsedom oblastnej revíznej komisie sa stal Ladislav Schmidt a tajomníčkou Elena Pašková.

V diskusii vystúpili delegáti i hostia. S komplexným pohľadom na prácu celého SZPB oboznámil delegátov Pavol Sečkář.

Delegáti jednomyselne schválili uznesenie, ktoré nielen zakotvuje výsledky rokovania oblastnej organizácie, ale rámcuje aj úlohy súvisiace s nadchádzajúcim XVI. zjazdom SZPB.

Jednomyselne tiež schválili Vyhlásenie účastníkov oblastnej konferencie SZPB.

Anton HOFFMANN, tlačová komisia OblV SZPB B. Bystrica, 27. 2. 2015

Banskobystrickí delegáti.

Vyhlásenie účastníkov oblastnej konferencie SZPB konanej dňa 27. februára 2015 v Banskej Bystrici

My, delegáti Oblastnej konferencie SZPB v Banskej Bystrici, zastupujúci vyše 1600 členov oblastnej organizácie, dôsledne rešpektujúc Ústavu a zákony SR, Stanovy a poslanie SZPB, v súlade so Zákonom č. 487 z 5. 12. 2013 o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti SZPB pokladáme za svoju historickú povinnosť dôrazne upozorniť na zložitú a komplikovanú sociálno-ekonomickú situáciu v Slovenskej republike, v Európe a vo svete, ktorá dáva príležitosť pre vznik a šírenie myšlienkových prúdov a hnutí intolencie, nacionalizmu, rasizmu, šovinizmu, extrémizmu, neonacizmu a neofašizmu.

Vyzývame všetky kompetentné orgány a inštitúcie, aby v každodennej praxi rázne odmietali a nekompromisne trestali akékoľvek pokusy a konkrétne prejavy ideológie a hnutí vychádzajúcich z týchto anti-humánnych pozícií. Zároveň vyzývame všetkých ústavných činiteľov, predstaviteľov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR, aby takéto prejavy dôrazne odmietali a odsudzovali aj na medzinárodnej úrovni. „Stop neonacizmu, neofašizmu a diskriminácii v akejkoľvek podobe!“

Obraťujeme sa na poslancov NR SR a členov vlády SR, aby naďalej venovali významnú pozornosť postaveniu a materiálno-finančnému zabezpečeniu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v zmysle prijatého Zákona č. 487 z roku 2013 a starostlivosti o vyriešenie dôstojného postavenia ešte žijúcich priamych účastníkov protifašistického odboja, ktorí sa v plnej miere zaslúžili o to, že Slovensko sa hrdo hlási k protifašistickému vystúpeniu.

Naďalej sa zameriame na zvýšenú pozornosť výchovy detí a mládeže a pestovaniu ich pozitívneho vzťahu a úcty k hrdinským činom účastníkov bojov za slobodu, proti fašizmu a vojne. Preto žiadame všetkých, ktorí sa zúčastňujú na tvorbe a realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu, aby tejto problematike po obsahovej, metodickej a časovej stránke naďalej venovali náležitú pozornosť. Návštevy pamätných miest bojov proti fašizmu, resp. pamätníkov pripomínajúcich zverstvá fašizmu a hrôzy vojny považujeme za neoddeliteľnú súčasť výchovného procesu.

Vyzývame poslancov mestského zastupiteľstva a primátora mesta Banská Bystrica, aby zabezpečili reinstaláciu pamätných tabúl pripomínajúcich slávne dni Slovenského národného povstania v B. Bystrici a jej oslobodenia pred 70 rokmi. Navrhujeme, aby v prípade predaja nehnuteľností, na ktorých sú umiestnené historické tabule alebo nápisy viažuce sa k SNP či oslobodeniu mesta, bola zapísaná pre nového majiteľa povinnosť tieto strpieť a starať sa o ne.

Vyzývame všetkých členov a sympatizantov SZPB a všetkých ľudí dobrej vôle, aby v roku konania XVI. zjazdu SZPB vynaložili maximálne úsilie pri šírení a realizácii jeho poslania.

Účastníci konferencie v Žiari nad Hronom.

Pre stabilizáciu regiónu

Rokovania oblastnej konferencie SZPB 26. februára 2015 v Nitre sa zúčastnili tajomník ÚR SZPB V. Longauer, primátor mesta Nitra J. Dvonč, zástupca NSK J. Horváth, zástupcovia oblastných výborov z Nových Zámkov a Levíc a poslanci za stranu SMER-SD.

V správe o činnosti, ktorú predniesla tajomníčka oblastného výboru Anna Zabáková, sa zdôraznilo, že práca oblastnej organizácie sa v uplynulom období 2012–2014 zamerala na podporu celoslovenských a regionálnych akcií demokratického, antifašistického a humanného charakteru a na zvyšovanie vplyvu členov SZPB na výchovu mladej generácie.

Nitrianski protifašisti sú združení v 23 organizáciách, pričom k 31. decembru 2014 evidovali 466 členov, z toho 23 neplatiacich si členské príspevky. Za uplynulé obdobie sa im prišlo rozlúčiť s 51 zosnulými členmi, ďalších 23 si členstvo zrušilo. Z 51 novoprijatých je len 19 mladších ako 60 rokov.

Správa napriek poklesu členstva konštatovala ekonomické i spoločenské úspechy, rovnako aj príkladnú prácu funkcionárov. Toto je vyjadrené 11-timi medailami M. R. Štefánika, 36-timi čestnými uznaniami a 118-timi pamätnými listami k 70. výročiu SZPB.

Zaslúhy nitrianskych protifašistov vyzdvihol v diskusii aj tajomník ÚV SZPB V. Longauer, ktorý ich považuje za úspešné pre celý región. Osobitne vyzdvihol dobré hospodárenie oblastnej organizácie. K delegátom sa prihovril aj primátor J. Dvonč, ktorý vyjadril osobný záujem na spolupráci a v rámci nej prisľúbil aj poskytnutie pomoci.

Za zdarný priebeh a organizačné a spoločenské zabezpečenie konferencie patrí poďakovanie predsedovi J. Havlovi, tajomníčke Anne Zabákovskej a bývalým tajomníčkam Karolíne Haringovej a Hilde Tóthovej.

Gustáv STOPKA

Krátko z Liptovského Mikuláša

Na čele oblastnej organizácie v L. Mikuláši nastala (5. 3. 2015) po deviatich rokoch zmena. Doterajší predseda Pavel Chrapčiak už na predsedu ObIV SZPB nekandidoval, a tak bol na čelo oblasti zvolený Norbert Adamec. Vo funkcii tajomníka zostáva aj na ďalšie obdobie Ján Machovič.

Rokovania oblastnej konferencie sa zúčastnili aj primátor L. Mikuláša Ján Blcháč a L. Hrádku Branislav Tréger. Obaja sa delegátom prihovorili. Ďalej sa konferencie zúčastnili zástupcovia z okresnej organizácie ČSBS v Opave Jiří

Klimeš a Jaroslav Žáček, ktorí P. Chrapčiakovi odovzdali medailu sliezskeho vlastenca a čs. legionára Jozefa-Joži Davida.

Za ÚR SZPB sa konferencie zúčastnili Karol Kuna a Juraj Drotár. **Ján MACHOVIČ**

Vyhlásenie k situácii na Ukrajine:

Delegáti oblastnej konferencie SZPB v Liptovskom Mikuláši:

- Vyjadrujú ľútosť nad tým, že dva bratské slovanské národy, ktoré spoločne bojovali proti nacizmu, teraz riešia vzájomné vzťahy silou;
- Vyjadrujú znepokojenie nad vývojom na Ukrajine, kde sa vyskytujú prejavy fašizmu;
- Odsudzujú použitie zbraní ako neadekvátneho prostriedku riešenia medzištátnych vzťahov, najmä ak nie sú vyčerpané všetky politické a diplomatické prostriedky;
- Vyzývajú všetky strany na hľadanie spravodlivého, demokratického a mierového riešenia sporov;
- Vítajú výsledky rokovaní tzv. normandskej štvorky a uzavretie prímerie ako základ ďalšieho pozitívneho posunu v ukrajinskej kríze;
- S ohľadom na historické skúsenosti nesúhlasia s rozmiestňovaním cudzích vojakov a základní na území Slovenska;
- Dôrazne protestujeme proti pripravovaným akciám neoľudákov k výročiu vzniku vojnového slovenského štátu a proti snahám o rehabilitáciu totalitného fašizoidného režimu tohto štátu.

Prvý zľava stojí brigádny generál J. Ilanovský.

Oblastná konferencia SZPB v Žiari nad Hronom

Oblastnej konferencie v Žiari nad Hronom sa zúčastnilo 36 zo 40 zvolených delegátov, ktorí zastupovali 21 základných organizácií SZPB. Medzi hosťami boli prednostka OÚ Andrea Žiaková, v zastúpení primátora poslankyňa Veronika Balážová, predseda OR JDS Ján Hlaváč, podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko a predsedovia okresných rád Smer-SD, KSS a Červeného kríža. S povstaleckými piesňami konferenciu pozdravili aj speváci skupiny Seniori – Optimisti Jednoty dôchodcov Slovenska.

Hodnotiaca správa sa zamerala hlavne na analýzu činnosti základných organizácií. Spomedzi najaktívnejších menovite vyzdvihla kolektívy zo Žarnovice, Kremnice, Banskej Štiavnice,

Ladomerskej Viesky, Ostrého Grúňa, Kľaku a Žiaru nad Hronom. Otvorene sa hovorilo aj o slabších – z Malej Lehoty, Kosorína a Horných Hámrov.

Kladne bola zhodnotená práca

oblastného výboru a jeho predsedníctva; nespokojnosť bola vyjadrená so stagnáciou historicko-dokumentačnej komisie.

Kladný trend má kvantitatívny nárast členstva. Organizácia vzrástla o 17 členov napriek tomu, že v ostatnom období ju navždy opustilo až 63 členov. Keďže medzi novými členmi je dvadsať vo veku 20–40 rokov, pomohlo to tiež poklesu priemerneho veku oblastnej organizácie na 68,3 roka.

V diskusii delegáti poukázali na komplikovaný výber členských príspevkov u chorých a prestarnutých členov. Preto odporúčajú delegátom XVI. zjazdu, aby do stanov zapracovali možnosť odpustenia členského príspevku u členov nad 80 rokov.

Diskutujúci tiež poukázali na dvojtvárnosť našich predstaviteľov pri hodnotení výsledkov 2. sv. vojny, SNP a vojnovéj krízy na Ukrajine. **Ľubomír JANČO**

Nitrianski delegáti.

Na vykonanú prácu sme sa nedávno pozreli za účasti predsedu ObIV SZPB v Michalovciach Jozefa Bloščičáka a tajomníka Daniela Sidora aj my v Strážskom.

Naša organizácia má v súčasnosti 62 členov a teší nás, že sa k nám hlásia aj mladší členovia. Rokovanie prišli pozdraviť aj deti zo speváckej skupiny Laborec. Samozrejme, že sme nezabudli na jubilantov a na najaktívnejších členov. **Anna ZABLOUDILOVÁ**

Vyznamenaným gratulujú J. Havel a V. Longauer (podáva si ruku).

Svidnícka základná organizácia sa na svojom výročnom rokovaní stretla až 26. februára 2015. Predseda Milan Magušák medzi 90-timi prítomnými privítal predovšetkým priameho účastníka oslobodzovacích bojov Jána Jurčišinu (prvý zľava), svidníckeho primátora Jána Holodňáka, predsedu ObIV SZPB Jozefa Rodáka a tajomníka Mikuláša Žižáka.

Všetci sa zapojili do diskusie a okrem nich aj tajomníčka základnej organizácie Anna Vaňková. Súčasťou programu bolo i odovzdanie diplomov pre jubilantov. **Jozef ŽIŽÁK**

Z výzvy účastníkov konferencie SZPB v Rimavskej Sobote

Aj v roku 70. výročia ukončenia 2. sv. vojny sa presvedčame, že mier nie je automaticky daný. Preto so znepokojením sledujeme rétoriku a činy niektorých politikov a vojnových štváčov, ktorí v záujme zveľaďovania svojho bohatstva sú ochotní zaviesť ľudstvo do vojny, ktorá by v 21. storočí znamenala zánik civilizácie.

V mene života, v mene budúcich generácií nájdime odvahu otvorene sa postaviť proti prejavom oživujúceho sa fašizmu, rasovej neznášanlivosti, xenofóbie a ďalším nebezpečným javom, ktoré môžu svet priviesť k sebazničeniu.

Nedajme priestor nezodpovedným politikom, aby ľudí vmanipulovali pod rôznymi ľúbivými heslami do vojnového šialenstva.

Spojme sily a urobme všetko pre zachovanie mieru. Prikazuje nám to doba a aj odkaz národno-oslobodzovacích bojov, ku ktorým sa hrdo hlásime.

Prečo zlikvidovali Sieň mladých hrdinov SNP v škole v partizánskej obci Nemecká?

Pod titulkom „Kam zmizla zbierka na Alweg“ odvysielala televízia Markíza na Vianoce 2014 reportáž o tom, kam sa zo zbierky podeli vyzbierané peniaze. Vyvrátila ňou všetky nezmysly, ktoré boli predtým publikované v tlači.

Potvrdila totiž, že tieto peniaze sa použili na výstavbu školy v partizánskej obci Nemecká, ktorá sa stala oficiálnou stavbou mládeže.

Ako človeka priamo zainteresovaného do veci ma pobúrila názor súčasného riaditeľa školy v Nemeckej, ktorý v odvysielanej televíznej reportáži povedal: „Chcel sa štát, vtedajšia spoločnosť, odvdáčiť obyvateľom tejto obce, že nejako trpeli počas druhej svetovej vojny, tak im postavil takúto veľkolepú školu, ale neviem, či sa im odvdáčili, skôr je to trest teraz pre nich.“

Prinajmenšom z troch dôvodov nemôžem mlčať o takomto neúctivom zmýšľaní:

Po prvé preto, že už samotný sémantický význam slov „nejako trpeli“ vyjadruje pochybnosť o skutočnom utrpení obyvateľov Nemeckej, vrátane detí, starcov a chorých, ktorí boli bezmocní a bezradní proti ozbrojenej sile nacistov, ich krutosti a bezohľadnosti.

Po druhé, za znepokojujúcu pokladám aj falošnú interpretáciu zmyslu nášho rozhodnutia postaviť novú školu práve v partizánskej obci Nemecká a vyhlásiť ju za stavbu mládeže. Osobne som o motíve nášho rozhodnutia hovoril na zhromaždení mládeže a občanov tejto obce. Citujem: „Toto rozhodnutie sme učinili s pocitom veľkej hrdosťi na hrdinské činy a revolučné tradície, ktoré sa viažu k tomuto povstaleckému kraju, s pocitom hlbokéj a úprimnej úcty k tým, ktorí v boji za našu slobodu boli beštiálnym spôsobom zavraždení zákernou rukou fašistických votrelcov a ich domácich prisluhovačov neďaleko vašej obce, vo vápenke pri Nemeckej.“

Aby sa už nikdy neopakovali hrôzy vojny, besnenie fašizmu a zloba vo vzťahoch medzi národmi. Aby bol všade mier a pokoj pre činnosť prácu, chceme i my mladí priložiť ruku k dielu. Chceme práve tu, na mieste, ktoré zostane navždy výkričníkom pred svedomím celého ľudstva, zanechať svoj dôkaz o tom, že nezabúdame.“

Po tretie, bola to historicky prvá stavba mládeže v oblasti školstva. Stavba školy sa stala symbolom podpory rozvoja vzdelanosti, ku ktorej sa mladí ľudia spontánne prihlásili.

To boli skutočné motívy našej iniciatívy, a nie ako hovorí terajší riaditeľ školy „odvdáčiť sa obyvateľom tejto obce, že nejako trpeli počas druhej svetovej vojny“.

Vďaka iniciatíve mládeže už 4. septembra 1972 okolo tristo žiakov z Nemeckej, Ráztok, Zámestia a Dubovej vošlo po prvý raz do priestorov novej školy.

* * *

Už pri vypracovávaní projektu školy sa rátať aj s priestormi pre zriadenie Siene mladých hrdinov SNP.

V nej mal byť sústredený najrozsiahlejší fotografický a informatívny materiál o mladých účastníkoch SNP. Podľa autentických dokumentov SNP bolo totiž zložením svojich bojovníkov mladé. Vyše 60 percent povstalcov na Slovensku tvorili mladí ľudia do 25 rokov.

Expozícia bola otvorená pri príležitosti 30. výročia oslobodenia Československa Červenou armádou. **Bola rozdelená na niekoľko tematických častí:** Nástup fašizmu; Mníchovská zrada a rozbitie republiky; Slovenské národné povstanie, jeho priebeh a prechod na partizánsky spôsob boja; Galéria mladých účastníkov SNP, ktorí položili svoje životy v boji proti fašizmu; Oslobodenie Československa Červenou armádou, koniec druhej svetovej vojny.

Ťažiskom expozície bola Galéria mladých účastníkov SNP, ktorí položili svoje životy v boji proti fašizmu. Na ôsmich paneloch bolo umiestnených 96 fotografií mladých hrdinov SNP s ich stručnou charakteristikou. Na samostatnom paneli bol súvislý zoznam vyše stošesťdesiat mien mladých ľudí, ktorí sa stali obeťami fašistických zverstiev. Všetky fotografie, udaný vek a ostatné údaje o obetiach fašizmu boli spoľahlivo overené. Text a fotografie na ďalších paneloch informovali o zverstvách napáchaných na obyvateľoch slovenských obcí Telgárt, Kalište, Baláže, Čierny Balog, Kľak, Ostrý Grúň, Tokajík a mnohých ďalších, ktoré fašisti zničili a vypálili.

Aký osud postihol Sieň mladých hrdinov SNP?

Na Ústrednej rade SZPB som sa dozvedel, že sieň, žiaľ, dnes už neexistuje. Kto, kedy a prečo zlikvidoval túto unikátnu expozíciu, nie je známe. Ani to, kam sa podeli vystavené exponáty. Zostáva iba konštatovať, že to bol hrubý akt neúcty k najslávnejšej kapitole našich národných dejín, k mladým hrdinom SNP, ktorým bola táto sieň venovaná. Potom sa nečudujme, že čestný predseda SZPB generál Ján Husák si pri príležitosti osláv 70. výročia SNP postťažoval: „Súčasní deti nevedia o SNP takmer nič.“

Je pravdou, že deti za to, že „takmer nič“ nevedia, samé nemôžu. Je to problém dospelých, najmä učiteľov. Dávam do pozornosti Múzeu SNP v Banskej Bystrici, aby sa zainteresovalo do problému zániku Siene mladých hrdinov SNP v škole v Nemeckej a pokúsilo sa ju revitalizovať, hoci aj v iných priestoroch. Umelecko-technický scenár siene sa našťastie zachoval.

Rudolf BELAN
dobová snímka F. Kociana z archívu M. Urbanoviča

Sieň mladých hrdinov SNP v Nemeckej navštevovali aj kolektívy žiakov z mnohých miest a obcí Slovenska.

Ako ZSSR stratil Uk

V Múzeu súčasných dejín Ruska sa s prednáškou na túto tému nedávno predstavil historik Alexej Isajev.

Ukrajina bola pre ZSSR dôležitým dodávateľom surovín i hotovej produkcie. Mala značné zásoby uhlia i kovov: Krivoj Rog, Nikopol, Donbas. Priemysel bol skoncentrovaný zväčša na juho-východe Ukrajiny. Pre ZSSR boli najdôležitejšími závody č. 183 v Charkove, kde sa vyrábali tanky T-34, šostikinská fabrika na výrobu strelného prachu a mariupolská fabrika na brnenia pre tanky, ako aj lodenice v Nikolajeve. Charkovská fabrika bola vtedy najlepším tankovým závodom ZSSR. Vedľa nej sa nachádzal závod č. 75 na výrobu naftových motorov pre ťažké tanky KV, ktoré vyrábala Leningrad.

Slabinou ZSSR bol strelný prach a dá sa povedať, že strata tejto fabriky neskôr spôsobila hlad po munícii.

Nemcov prírodné bohatstvo nezaujímalo, ich hlavným cieľom bolo rozbitie dôležitého protivníka na východe, kým sa nevzchopil. Hitler považoval ZSSR za kolos na hlinených nohách a jeho stratég Friedrich Paulus ho presvedčoval, že nedá

sa otáľať a Sovietov treba rozbiť, kým sú ešte slabé. Potom bude môcť ríša pokojne nasmerovať sily smerom k moru a porazením hlavného súpera, Anglicka, sa zmeniť na hegemóna. Nemecké sily boli prioritne nasmerované na politické centrum ZSSR, na Moskvu. Bojová činnosť armádnej skupiny Juh mala tento úder podporiť.

Varovanie Hitlerom

Kyjevský osobitný vojenský okruh bol v Červenej armáde najsilnejší. Sovietske vojenské plány predpokladali v prípade útoku nasadzovať ho z územia Ukrajiny. Cieľom týchto útokov malo byť zničenie protivníka, ktorý sa rozmiestnil pri hraniciach. Zámysel to bol racionálny, no nerealizovateľný.

Nemci chápali, že musia zničiť hlavné sily ZSSR, preto sa sústredili na prípravu kádrov a techniky. Za veliteľa 120-tisícovej 1. tankovej skupiny bol vymenovaný najkúsenejší nemecký tankový veliteľ Ewald von Kleist. V Rusku je síce známejší Heinz W. Guderian, ale iba vďaka vlastnému piaru v memoároch. V skutočnosti sa silnému, charizmatickému a profesionálnemu tankovému veliteľovi von Kleistovi nikto nevyrovnal. Ten disponoval najlepšimi tankami len nemeckej výroby, nemal pridelený ani jeden československý trofejný tank. Odolnosť nemeckých tankov voči sovietskej protitankovej munícii bola vyššia vďaka silnejšiemu pancieru.

Rok 1941 sa stal rodovou traumou pre Červenú armádu a bolestnou spomienkou pre ďalšie generácie. Profesionálni vojaci na ňu neradi spomínali, nechápali, prečo sa taká veľká pozornosť udeľuje práve tomu roku.

Pre vojakov žiadna záhada

Obyvateľom nebolo jasné, prečo armáda stroskotala, ale pre profesionálnych vojakov to nebola žiadna záhada. Odpoveď

bola jasná od počiatku: hlavnou príčinou katastrofy prvých mesiacov vojny bolo predstihnutie Červenej armády v mobilizácii a rozvíňovaní. Nepochopenie tohto dôležitého faktu sa často nahrádzalo slovami o zrade a komplete generálov, o nekompetentnosti veliteľov atď.

Podstata otázky je však pomerne jednoduchá. V mierovej dobe sa armády, divízie a zbory nachádzajú nie tam, kde je hranica, ale vo vnútorných okruhoch, uprostred obyvateľstva, ktoré je možné mobilizovať. Mobilizačné zálohy prihraničných oblastí boli slabé a politicky nespoľahlivé, čo sa v prvých mesiacoch vojny potvrdilo dezerciami povolancov zo západnej Ukrajiny.

Snímka AP, nemeckí vojaci v uliciach Kyjeva.

Priznajme, že vojská Kyjevského vojenského okruhu síce počtom prevyšovali skupinu armád Juh, praktickú výhodu to však nemalo. Ide o to, že zväzky Kyjevského vojenského okruhu boli rozdelené na tri ešalóny, oddelené veľkými vzdialenosťami: divízie pri hraniciach; hlbkové strelecké zbory; vojská vnútorného okruhu, nachádzajúce sa na línii Dnepra. Na tie časy to bol štandardný spôsob, používalo ho aj Francúzsko. Dôsledkom toho sa však stalo, že tri skupiny armád Wehrmachtu dosiahli na smeroch hlavných úderov značnú prevahu: k 22. júnu 1941 mohli do boja vstúpiť asi 40 sovietskych zväzkov. Proti nim však stálo vyše sto nemeckých tankových a pechotných divízií. Nemci pri takom pomere síl rozbíjali sovietske ešalóny po častiach a prenikali ďalej do hĺbky. Hlbkové strelecké zbory Červenej armády sa v momente prepadu ZSSR nachádzali 100 až 150 km od hraníc a armády vnútorných okruhov sa len začínali vykladať pri Dnepre.

Na vyhnutie sa krachu bolo potrebné včas rozvinúť sily Červenej armády na západe (podľa sovietskych plánov do mesiaca), a na to bolo potrebné mobilizovať a presunúť do západných okruhov vojská z vnútorných okruhov. Velenie na to potrebovalo čas i presné informácie o pripravovanom útoku ešte dva-tri týždne predtým, inak sa nedalo pochopiť, z akého dôvodu sa vojská presúvajú.

Mútny prieskum

S rozvedkou boli v tom čase veľké problémy. Informácie prichádzali nejasné a neurčité. Hlásenia boli nestabilné: raz, že Nemci zaútočia, inokedy, že nie, alebo, že zaútočia po vojne s Anglickom. Pravdepodobné termíny nemeckého útoku boli širokospektrálne obmieňané. Príhodný čas, kedy sa dali rozmiestniť vojská na hraniciach, bol premeškaný. Reálny dátum

Krajinu, ale zmaril „Barbarossu“

22. jún bol pomenovaný až vtedy, keď sovietske velenie už oné 2 až 3 týždne nemalo.

A tak sa s rozvíjaním začalo až týždeň pred útokom. Ak by boli Nemci z nejakého dôvodu presunuli začiatok „Barbarossy“ na neskôr, Sovieti by ich boli privítali inak. Rozbitie teda bolo predurčené a v tomto prípade už vôbec nie je dôležité, kto velil Kyjevskému vojenskému okruhu, ktorý sa neskôr zmenil na Juhozápadný front.

Tankov je dosť, ale niet pechoty

Fiasko sovietskych vojsk a početnú prevahu Nemcov bolo vidieť na všetkých smeroch. Jediným tromfom Červenej armády boli mnohopočetné mechanizované zväzky. Množstvo tankov Kyjevský vojenský okruh prevyšoval Nemcov, mal vyše 4 tisíc tankov oproti 800 Kleistovým. No Červená armáda ich mala zle zorganizované, bez obslužného personálu a bez zásobovania potrebnou technikou. Nedostávalo sa jej napríklad nákladníkov na prevoz pechoty a munície. Tankové útoky bez podpory motopechoty a delostrelectva v kolónach žiadny úspech Sovietom nečrtali. I keď 6. armáda Ivana Muzyčenka uskutočňovala smelé a veľakrát úspešné tankové protiútoky.

Bojaschopných zväzkov mali Nemci i Sovieti rovnako. To sa ukázalo druhým významným faktorom po predstihu v mobilizácii a rozvíjaní, čo zapríčinilo katastrofu v lete 1941. Červená armáda však nemala dostatok plnohodnotných mobilných zväzkov na obranu a protiútoky.

Lietadlá sú, ale chýbajú letiská

Začiatkom roku 1941 v ZSSR odštartovali dva projekty: betónové rozjazdové dráhy a opevnené rajóny na hraniciach.

Ak opevnené rajóny boli vybudované a aj zohrali svoju úlohu, tak s letiskami to bolo nanič. V období jeseň–jar sa nespvené a rozmočené rozjazdové dráhy stali nepoužiteľnými. Preto bolo rozhodnuté o ich náhrade za betónové. Bolo to síce racionálne, no stavebná technika väčšinu letísk jednoducho rozhrabala. Napríklad keď Nemci 22. júna bombardovali Ľvovský aerouzol, tak bomby dopadali nie na lietadlá, ale na traktory, buldozéry a na prekopanú štartovaciu dráhu. Koncentrácia leteckej techniky na niekoľkých letiskách Ukrajiny bola veľmi vysoká, čo je aj dôvod, prečo Nemci zlikvidovali všetko tamojšie letectvo za prvých pár dní.

Červení velitelia – zelenáci

Tretím dôležitým faktorom katastrofy na začiatku vojny v roku 1941 bol nedostatok skúseností veliteľov Červenej armády. Aktívne rozšírenie jej radov v 30.–40. rokoch rozptýlilo skúsený veliteľský zbor. Rýchle napredovanie neskúsených ľudí po služobnom rebríku v predvojnovom období malo žalostný výsledok.

Represie sa na tom podieľali pramálo, v máji 1941 dosahoval počet dôstojníckeho zboru 400 tisíc ľudí a represie sa dotkli len 4 percent.

Problémom bol práve nárast počtov armády. Ako príklad sa dá uviesť prípad mladých pilotov, ktorí v Španielsku bojovali maximálne v sile roja, ojedinele letky, no v júni 1941 sa ocitli v hodnosti generálov na čele leteckých zväzkov, ba dokonca zväzov.

Štvrtým dôležitým faktorom porážky v roku 1941 boli problémy s technikou. ZSSR bol „včerajšou“ agrárnou krajinou a preto výroba zbraní, i keď postupovala rýchlym tempom, mala rad problémov. Tanky sa kazili už po pre-

jazde 1000 km, pričom nemecké až po 12 tisíc km. Rovnako to bolo aj pri lietadlách, keď sa bojovní piloti menili na „holubice mieru“.

„Stalinova línia“

Za chyby sa platí – Červená armáda musela ustupovať a zanechávať techniku. Čo stálo veľa: podľa dokumentov Juhozápadného frontu z 8. júla zostali v divíziách a zboroch Kyjevského zvláštneho okruhu zo stovák tankov len desiatky.

Mnohé boli opustené priamo za pochodu kvôli technickým poruchám. Čo sa aj stalo symbolom porážky. Treba však priznať, že Nemci sa v roku 1944 správali rovnako, tiež opúšťali svoje Tigre a Pantery.

Prebýjajúc sa cez sovietske tankové protiútoky, Nemci mali citeľné straty. Z dokumentov 1. tankovej skupiny vidno, že graf bojaschopných tankov razantne poklesol už v júni – začiatkom júla. Nemci ich aktívne opravovali, avšak na úroveň počítačových počtov sa už nedostali. A práve toto bol onen očividný vklad sovietskych tankových a protitankových zväzkov na krachu plánu Barbarossa.

Ďalším pokusom zastaviť Nemcov, do ktorého sa vkladali veľké nádeje, bola „Stalinova línia“. Ide o neoficiálny názov reťaze opevnených rajónov pozdĺž starej hranice. Nemci ju niekde pretrhli bojom, inde prešli po mostoch, ktoré sa nestihli vyhodit' do vzduchu. Prielom „Stalinovej línie“ sa stal katastrofou. Nezvratné finále nasledovalo v auguste pod Umanou. Zadržavajúc Nemcov protiútokmi sa 6. a 12. armáda dostávala do tyla útočiacich Nemcov a niekoľkokrát vychádzala z obkľúčenia práve vďaka talentu svojho veliteľa.

Dlho to však nemohlo trvať a armády boli obkľúčené. V Umanskom kotli sa podľa nemeckých údajov ocitlo 100 tisíc vojakov, podľa sovietskych 60 tisíc. Mnohí z nich padli, ďalší sa dostali do zajatia, vrátane Muzyčenka. Generál sa v zajatí správal dôstojne, bol oslobodený v roku 1945 z tábora Moosburg a v roku 1947 sa po previerke vrátil do radov Červenej armády.

Porážka

1. tanková skupina sa čoraz viac odkláňala od cieľa. Podľa plánu sa mala prebojovať k Dnepru, následne mali byť nasadené diverzné skupiny, aby obsadili mosty a predmostia a potom mala odísť vyjsť, obídeť Kyjev. Lenže všetko sa rozsypalo: nemecké vojská sa pohli na Nikolajev. Mesto bolo obsadené, čo bolo stratou pre ZSSR, ale aj pre Nemecko (i keď to vtedy ani len netušili): kvôli odklonu na Nikolajev sa z plánu Barbarossa stratila razantnosť, strata času i formy operácie.

Nemci narazili na srdnatý odpor, nasadili proti tunajším sovietskym vojskám 2. tanko-

vú skupinu Guderiana. Ten útočil na Kyjev zo severu, obchádzajúc Kyjev.

Bez ohľadu na žalostný stav na fronte sa sovietske velenie nazdávalo, že situácia nie je najhoršia. Guderian postupuje do tyla, no ku Kremenčugskému predmestiu ešte musí prejsť 200 km pod neustálymi údermi veliteľa západného frontu Andreja Jeremenka.

Sovietske velenie sa naozaj chcelo zachytiť na línii Dnepra a zdalo sa, že to bude celkom dobré. Lenže situácia sa rezko zmenila, s čím nikto nerátal: Nemci dokázali presunúť na Kremenčugské predmestie tanky. Dovtedy tam bola len pechota. Postúhovali na to ženístov zo všetkých zväzkov skupiny armád Juh a tí skonštruovali cyklonálny most (šírka rieky je tu 1 km) s nosnosťou 20 ton (hmotnosť tanku) a za jednu noc po ňom prepravili celú tankovú skupinu. Tak sa začal útok do tyla Juhozápadného frontu, ktorý nikto nečakal. Ďalší vývoj katastrofálnej situácie sa už dal predpovedať: 1. tanková skupina z juhu a 2. tanková skupina zo severu sa spoja pod Lochvicou, vytesnia sovietske vojská ďalej po Dnepri a rozdrobia ich do niekoľkých kotlov.

Pod Kyjevom sa do obkľúčenia celkovo dostalo vyše 452 tisíc ľudí. Mnohí sa z neho pokúšali dostať, ale neúspešne. Pre nich sa všetko skončilo. Juhozápadný front bol zničený. Nemci si uvoľnili trasu na Moskvu. Nemecká 2. tanková skupina a časť 1. tankovej skupiny boli nasadené na operáciu Tajfún a v zostave sovietskych vojsk na kyjevskom smere zostala gigantická diera. Brániť Charkov už bolo nereálne, preto sa uskutočnila urýchlená evakuácia jeho tankového závodu do Nižného Tagilu. Práve kvôli tomu zostala Červená armáda na čas bez nových tankov.

Na juhu sa udialo zopakovanie Uman: Nemci, využíjúc diery pri Kyjeve, sa obrátili smerom na tylo Južného frontu na sever od Krymu, a tam sa v októbri 1941 uskutočnilo obkľúčenie pri Melitopole. Obkľúčených bolo okolo 100 tisíc vojakov.

Bolo kyjevské obkľúčenie predurčené?

Áno, ale sovietske vojská robili čo sa dalo. V tom čase neboli možnosti na sledovanie presunu tankových skupín.

Protivník uskutočnil nečakané kroky, ktoré mu vytvorili výhodu. Nemci opakovali obkľúčenia jedno po druhom, také isté sa udialo, napríklad, pod Viazmou: znenazdajky objavená tanková skupina zaútočila a armády sa ocitli v obkľúčení.

Takto v roku 1941 Sovietsky zväz stratil Ukrajinu. Chaos a váhanie niektorých nemeckých vojsk a aj aktívny odpor sovietskych vojsk však spôsobili, že plán Barbarossa stratil svoju pôvodnú logiku a v decembri 1941 bol nad ním vynesený záverečný ortieľ.

Podľa lenta.ru, 1. marec 2015

Snímka AP, nemecká protitanková stíhacia skupina na ulici v Charkove.

Viete, že...?

...najmladším armádnym generálom a najmladším veliteľom frontu v sovietskej histórii bol veliteľ 3. bieloruského frontu I. D. Čerňachovskij, ktorý vo veku 38 rokov padol pri dnešnom poľskom meste Pieniężno?

18. februára 1945 bol ťažko ranený črepinami delostreleckého náboja vo vtedajšom východnom Prusku a ešte toho dňa skončil. Najskôr ho pochovali vo Vilniuse a v roku 1992 bol jeho prach prenesený na Novodevičí cintorín do Moskvy.

...Roosevelt chcel po vojne investovať do sovietskeho hospodárstva 4,5 mld. USD?

Roosevelt veľmi dobre rozumel, že ZSSR vojnu vyhral už v roku 1943 pri Stalingrade. A preto bol na jej oficiálnom konci pripravený na akúkoľvek spoluprácu so Stalinom. Práve preto podpísali zmluvu. Roosevelt sľúbil Stalinovi investovať do sovietskeho hospodárstva 4,5 mld. USD a pomôcť tým postaviť ZSSR na nohy. Žiaľ, Roosevelt zomrel (o diskutabilných okolnostiach jeho úmrtia sme už písali v ročenkách odbojárov) a namiesto neho nastúpil anglofil a rusofób Harry S. Truman. Začala sa opozícia, studená vojna...

...ZSSR začal s vysielaním správ pre zahraničie skôr ako Západ?

ZSSR spustil zahraničné vysielanie pre iné krajiny už v roku 1929. Západ štartoval s reláciami v ruštine až po začiatku studenej vojny.

...čs. exilová vláda v Londýne vyhlásila vojnový stav s Nemeckom až 16. decembra 1941?

Pričom vyhlásila ho spätne k 29. septembru 1938. No v roku 1944 došlo k prehodnoteniu tohto dátumu na 17. september 1938, čiže na dátum oficiálneho založenia sudetonemeckého zboru dobrovoľníkov Freikorps, ktorý bol súdnym tribunálom v Norimbergu označený za zločineckú teroristickú organizáciu.

...začiatok vojny na Ďalekom východe sa niekedy prezentuje, akoby išlo o obrovskú japonskú prevahu, proti ktorej sa nedalo nič robiť?

Materiály, uverejňované po vojne však svedčia o opaku. USA, V. Británia a Holandsko mali v Tichomorí 22 divízií (asi 420 tisíc mužov), 1329 bojových lietadiel všetkých druhov, 11 radových bojových lodí, 4 lietadlové lode s 280 lietadlami, 35 krížnikov, 100 torpédoborcov, 86 ponoriek atď.

Pomer síl angloamerického zoskupenia a Japonska bol na začiatku takýto: v nasadených pozemných silách 1:1, v letectve 1,2:1 (Japonsko nasadilo do operácií 1100 lietadiel), v ťažkých bojových lodiach 1,1:1, v materských lietadlových lodiach 2,5:1 v prospech Japonska a v ponorkách 1,3:1.

Expanzia japonského imperializmu bola charakterizovaná tzv. trojjediným princípom: „Japonsko – vodca Ázie! Japonsko – ochranca Ázie! Japonsko – svetlo Ázie!“

Vo všetkých krajinách, kam Japonci prišli, začali presadzovať politiku tzv. „ázijského tradicionalizmu proti európskemu materializmu“. Jej zásadou bolo, že obsadené krajiny majú byť čo najrýchlejšie zbavené európskeho (hospodárskeho i kultúrneho) vplyvu. Všade boli preto podporované domáce reakčné (náboženské i spoločenské) tradície. Až nezvyčajne bol pozdvižený význam hlavy rodiny, zdôraznená pokrvná solidarita, podriadenie ženy a pod.

Vo všetkých okupovaných územiach sa japončina stala druhým úradným jazykom. Ako povinné sa slávil aj hlavné japonské sviatky, tzn. výročia cisára a cisárovny.

...vojnovú skúšku vydržal aj sovietsky finančný systém?

Napríklad množstvo peňazí sa za vojnu v Nemecku zvýšilo 6-násobne (i keď si Nemci privážali tovary z celej Európy a aj zo značnej časti územia ZSSR). V Taliansku sa množstvo peňazí zvýšilo 10-násobne, v Japonsku 11-násobne a v ZSSR 3,8-násobne.

ZSSR mal aj lístkový prídellový systém na potraviny, ktorý zrušil 3. decembra 1947.

A. Mikundová

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Andrejová:** Anna Simková 93 rokov.
- **Bardejov 1:** Jozef Lukáč 95, Helena Šuličová 55 a Renata Klimková 45 rokov.
- **Bardejov 2:** Anna Kazimirová 82, Anna Hersteková 65, Ľuboš Majda 50 a Miroslav Priščák 45 rokov.
- **Bardejov 3:** Anna Kendrová 88, Aladár Kunst 85, PhDr. Andrej Fedor 65, MUDr. Peter Prokopovič 60 a Ľudmila Šoltýsová 55 rokov.
- **Bratislava 3:** Dr. Oto Fusán, DrSc. 93 a RNDr. Jozef Pevný 80 rokov.
- **Bratislava 16:** Viera Žiláková 90 rokov.
- **Bratislava 24:** Štefan Čáni 87 rokov.
- **Bratislava 29:** Alexej Luknár 65 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Ing. Rudolf Gašparík 88 a Milan Slávik 83 rokov.
- **Badín:** Anna Šúrová 87 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Jozef Sokol 90, Albert Mikovíny 88 a Ing. Milan Harmaniak 65 rokov.
- **Banská Bystrica – ZO Jána Rýsa, Tr. SNP:** Adela Kyjaková 89, Jozef Kostúrik 86, Mária Andrášiková 70 a Emília Uhrínová 60 rokov.
- **Brezno 1:** Štefan Giertl 86, Karol Havlíček 85 a Oľga Hamajová 75 rokov.
- **Bystré:** Helena Cípalová 87 a Darina Packová 65 rokov.
- **Čierne n/Topľou:** Anna Bähmerová 85 rokov.
- **Čierny Potok:** Eva Šufliarska 65 rokov.
- **Čaňa:** Marta Neckárová 70 rokov.
- **Donovaly:** Anna Čilíková 88, Zlatoň Klopček 65 a Iveta Viteková 55 rokov.
- **Gemerská Poloma:** Bohuš Brezňan 65 rokov.
- **Harmanec:** Ján Petráš 70 rokov.
- **Humenné 1:** Magda Kotradyová 83 rokov.
- **Hrachovo:** Mária Mareková 82 a Erika Lindušková 60 rokov.
- **Hostie:** Paulína Magušínová 94 rokov.

- **Hnúšťa:** Mária Nevečeralová 92, Anna Michalidesová a Ing. Danica Bálintová 65 rokov.
- **Hazlín:** Anna Tomondyová 84 a Ondrej Surgent 60 rokov.
- **Chmeľová:** Jozef Goc 89 rokov.
- **Chťelnica:** Mária Polakovičová 87 rokov.
- **Jasenie:** Ján Weisenbacher 65 rokov.
- **Košice – Staré Mesto:** Ján Petro 90 rokov.
- **Kordíky:** Gabriela Tomašovičová 87 rokov.
- **Košťany n/Turcom:** Matej Valocký 90 rokov.
- **Krúže:** Anna Tejová 89 rokov.
- **Kurov:** Štefan Molčan 70 a Mária Špirková 55 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Anna Matejková 85 rokov.
- **Lipany:** Mária Hromjáková 84 rokov.
- **Lučenec 2:** Mariana Oravcová 70 rokov.
- **Lehota p/Vtáčnikom:** Michal Beniska 70 rokov.
- **Lipovec:** Jozef Mada 50 rokov.
- **Levice:** Vojtech Hoták 88 rokov.
- **Ľubietová:** Irena Filadelfiová 82 rokov.
- **Medzibrod:** Jozefína Prievalská 65 rokov.
- **Myjava:** Štefan Dekánek 87, Oľga Šikudová 86, Anna Viselková 80 a Anna Vozáriková 75 rokov.
- **Martin – Stred:** Mária Matelková 89, Magdaléna Steinerová 87, Mária Špidusová 70 a Vierka Zimeľová 65 rokov.
- **Martin – Východ:** Matej Krajňák 92 a Anna Sličanová 86 rokov.
- **Martin – Sever:** Emília Kubizňová 89 a Klára Rudá 86 rokov.
- **Martin – Priekopa:** Ida Rakytová 81 rokov.
- **Muráň:** Anna Kotzmanová 93, Mária Sojákova 85, Zuzana Ďurejová 83, Margita Kovalančíková 70, Ján Kubaško 65 a Jana Čeriová 60 rokov.
- **Medzilaborce:** Gabriela Kuceřová 55 rokov.
- **Mikulášová:** Peter Rusiňák 55 rokov.

- **Michal'any:** Šarlota Vasilčáková 91 rokov.
- **Nižný Žipov:** Jolana Ščerbáková 88 rokov.
- **Nové Mesto n/Váhom:** Elena Poriezová 93, Jaromír Ošťádal 92, Ing. Vasil Chimčák 90, Božena Štukovská 85 a Mária Lovásová 80 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Gabika Rumanová 70 rokov.
- **Pohorelá:** Františka Tešlárová 89, Ján Pompura 85, Juliana Tlučáková 83, Ing. Lukáč Kuli-faj, CSc. 81, Štefan Matula 80, Mária Poláková 75, Matej Krnáč 70 a Jozef Kriváň 65 rokov.
- **Partizánska Ľupča:** Ján Bella 89, Anna Potkanová 84, Helena Valentová 83, Viera Bencúrová 65 a Iveta Masiariková 35 rokov.
- **Plešovec:** Zuzana Dubovská 70 a Milan Vajda 35 rokov.
- **Pezinok:** Jozef Šuran 80 rokov.
- **Púchov:** Mária Slavíčková 88 rokov.
- **Revúca:** Zuzana Profantová 91, Ladislav Tomes 89, Ján Kršňák 83, Amália Sabová 80, Mária Sepešiová a Gejza Székely 70 rokov.
- **Rimavská Sobota 1:** Jolana Čapkovičová 93, Gizela Belicová 84, Eva Borbášová 70 a Ing. Elena Klúčovská 60 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Alexander Jariabka a Ladislav Sládek

- 87, Ing. Janka Koleničková 65 rokov.
- **Stará Turá:** Dagmar Racková 81 rokov.
- **Senec:** Eva Martonová 60 rokov.
- **Senica:** Rudolf Medlen 85 rokov.
- **Skýcov:** Anna Matejová 89 a Magdaléna Husáková 84 rokov.
- **Sučany:** Paula Bondová 95, Anna Lamošová a Božena Žilková 75, Emília Kotteková 70 a Elena Lomnická 65 rokov.
- **Svidník:** Vasil' Grešlík 65 a Irena Laciková 60 rokov.
- **Sečovec 1:** Peter Škovran 40 rokov.
- **Sečovec 2:** Mária Kocúrová 81 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Bartolomej Elek 50 rokov.
- **Streda n/Bodrogom:** Edita Kalmanová 65 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Jozef Dovala 75 a Helena Geletková 55 rokov.
- **Špania Dolina:** Milan Lačný 75, Daniel Chorváth 50 a Janka Majerová 45 rokov.
- **Tlmače:** Mária Psárska 86 rokov.
- **Turany:** Zuzana Haľamová 90 rokov.
- **Trnava 2:** Štefan Palovič 93 a Alžbeta Markotánová 84 rokov.

- **Topoľčany 1:** Františka Mišúťová 93 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Veronika Kmeťová 87 a Vladimír Bednárik 55 rokov.
- **Trenčín 1:** Augustína Kuricová 88, Žarko Michaeli 81 a Jozefína Barteková 65 rokov.
- **Trenčín 2:** Ján Lajda 85 rokov.
- **Trebišov 2:** Bc. Jozef Urban 30 rokov.
- **Trebišov 3:** Vasil' Šafrán 93 rokov.
- **Utekáč:** Elena Hanesová 75 rokov.
- **Valaská:** Božena Selčanová 92 a Martin Švantner 86 rokov.
- **Vráble:** Miroslav Fábry 60 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Irena Čizmariková 70 a Stanislav Švarbalič 65 rokov.
- **Vranov n/Topľou 2:** Paula Lapuniková 90 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Miroslav Matuščák 50 rokov.
- **Závadka n/Hronom:** Mgr. Ján Belko 80 a Marta Riedlerová 65 rokov.
- **Zemplínska Teplica:** Anna Kolesárová 94 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Mária Trníková 83, Irena Petrgalovičová 75 a Emília Jančovičová 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme!

Za Ľudovítom Štancelom

V utorok 10. marca 2015 sme sa na cintoríne pod Bojnickým zámkom rozlúčili so vzácnym človekom – 92-ročným Ing. Ľudovítom Štancelom. Pri rozlúčke zazneli v mene ZO SZPB v Bojniciach i tieto myšlienky a fakty.

Rodák z Rakše v okrese Martin, neskôr bývalý partizán a po vojne riaditeľ strednej školy, bol vzorný otec rodiny, manžel, starý otec a príbuzný, ktorý si vzorne plnil aj verejné funkcie.

Keď si pred takmer 36 rokmi – presne 24. apríla 1979 – podával prihlášku do vtedajšieho Zväzu protifašistických bojovníkov, uviedol v nej tiež, že bol vojakom 1. čs. armády na Slovensku (v SNP), od 28. 8. 1944 členom ozbrojeného strážneho oddielu obce Rakša a taktiež spojku čs. četnického oddielu v Turčianskych Tepliciach. Tu slúžil pod nadporučikom Fedorom Štarkem.

Po preniknutí Nemcov do Turca sa ich oddiel stiahol do Rakšianskej doliny pod Čremoňným, no mladý – len niečo vyše 21-ročný – Ľudovít aj naďalej robil spojku medzi vojakmi a partizánmi a pomáhal unikajúcim vojakom pred Nemcami.

Začiatkom januára 1945 odišiel s bratom Vladom k partizánom do Mače, doliny pri jeho rodnej obci. Tu bol pri prevoze materiálu na výstavbu nových bunkrov 2. februára 1945 spolu s kamarátom Martinom Nahalom zajatý Nemcami a uväznený v gestapáckej väznici v Martine. Keď však začala postupovať smerom do vnútroze-

mia od východu Červená armáda, jeho otcovi sa podarilo Ľudovíta z väznice od vystrašených Nemcov 28. februára 1945 vykúpiť. Čo musel jeho otec podstúpiť, aby dostal syna na slobodu, sa však už asi nedozvieme.

Ľudovít po vojne vyštudoval, oženil sa a založil si rodinu.

Ako tajomník, člen okresného výboru i člen kontrolnej komisie pri ústrednom výbore bol dlhoročným platným členom Zväzu protifašistických bojovníkov. Po celých takmer 36 rokov bol členom ZO SZPB v Bojniciach.

Za svoje zásluhy dostal 29. júla 1986 osvedčenie účastníka od-

boja podľa zákona č. 255 /1946. Za jeho pôsobenie v SNP a národnooslobodzovacom hnutí mu boli udelené aj viaceré vyznamenania. Napríklad – Čestný odznak za záslužnú činnosť SZPB a šírenie revolučných a pokrokových protifašistických tradícií; čestná medaila II. stupňa Zaslúžilý bojovník proti fašizmu; Pamätná medaila pri príležitosti 50. výročia SNP; Pamätný list pri príležitosti 55. výročia SNP; Ďakovný list KV SZPB v Trenčíne za aktívnu prácu v SZPB; Medaila M. R. Štefánika II. stupňa; Pamätný list TSK pri 59. výročí porážky hitlerovskej fašistickej diktatúry a poďakovanie za aktívnu účasť v národnooslobodzovacom boji proti hitlerovskému fašizmu; Medaila M. R. Štefánika I. stupňa za významnú činnosť v domácom a zahraničnom odboji a za záslužnú prácu v organizáciách zväzu; Pamätná medaila MO SR Za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie vlasti; Pamätná medaila ÚR SZPB Za vernosť SZPB; Pamätná plaketa mesta Bojnice za účasť v bojoch SNP.

Za členov ZO SZPB v Bojniciach chceme Ing. Ľudovítovi Štancelovi vysloviť prosté ďakujeme. Ďakujeme mu za roky aktívnej činnosti, za jeho postoje, za jeho statočne prežitý život i jeho odkaz, ktorý nám tu zanecháva.

Čeť jeho pamiatke!

H. DADÍKOVÁ, ZO SZPB Bojnice

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Navždy sme sa rozlúčili

- **Badín** s 87-ročnou Máriou Kubalovou a 71-ročným Jozefom Berkom.
- **Bardejov 1** s 93-ročnou Annou Šustrovou a 92-ročným Jurajom Polčom.
- **Bardejov 2** s 90-ročným Mikulášom Roháľom.
- **Bardejov 4** s 89-ročnou Annou Babejovou a 83-ročnou Katarínou Vantovou.
- **Gerlachov** s 87-ročnou Annou Ignacikovou.
- **Lenartov** s 86-ročnou Irenou Feckovou.
- **Melčice – Lieskové** so 69-ročným Jánom Lukáčikom.

- **Pohorelá** s 90-ročnou Annou Glejdurovou.
- **Prešov 5** s 88-ročnou Melitou Sotákovou.
- **Revúca** so 77-ročnou Matildou Rozembergovou.
- **Snina-mesto** s 92-ročným Jozefom Sporinským.
- **Sučany** so 72-ročným Antonom Majerom.
- **Tisovec** s 92-ročným Pavlom Murárikom a 90-ročnou Máriou Daxnerovou.
- **Zámuto** so 66-ročným Milanom Mattom.

Čeť ich nehynúcej pamiatke!

Vražda v mene republiky

„... dokumenty, svedkovia a historici neskôr jasne dokážu, že som pre urýchlenie spojeneckého víťazstva prispel mierou nemalou... história sa nedá tak ľahko sfaľšovať...“ konštatoval v poslednom liste krátko pred svojou potupnou smrťou generál Heliodor Píka. Z cely borskej trestnice ho adresoval svojim najbližším aj národu. Do poslednej chvíle veril, ako uvádza jeho syn Milan, že budúcnosť jeho nevinu preukáže.

V Českej republike vyšla kniha o Heliodorovi Píkovi, náčelníkovi čs. vojenskej misie v ZSSR, hlavnom organizátorovi a predstaviteľovi ozbrojeného čs. odboja na Východe, od Antonína a Karla Richtera.

Navzdory dlhodobým proklamáciám oficiálnych predstaviteľov zahraničného odboja, komunistického i nekomunistického, že domáci odboj je hlavným a rozhodujúcim frontom čs. odboja, väčšinu kľúčových funkcií obsadili predstavitelia zahraničného odboja.

„Odkáž Píkovi, že si toho cením, že je to od neho chlupské a že my v novom štáte nikomu hlavy stínať nebudeme a ani jemu nie. Ja rátam s jeho spoluprácou. Keď bude rovnako svedomito a poctivo, ako pracoval v Sovietskom zväze pre londýnsku vládu, pracovať i pre naše ľudovodemokratické zriadenie, tak v krátkom čase odčiní všetko, čo nás z politického hľadiska v Moskve rozdeľovalo, a všetko bude zabudnuté.“

Aké zradné a falošné sú mnohokrát sľuby politikov! Kto vie, či si generál Píka v noci z 20. na 21. júna 1949, keď pred popravou formuloval vety na rozlúčku na tieto Gottwaldove slová, ktoré mu tľmočil generál Ludvík Svoboda, spomenul. Už v čase ustanovenia novej vlády v Košiciach Heliodor Píka prostredníctvom L. Svobodu, vtedajšieho ministra národnej obrany, Klementa Gottwalda informoval o pripravenosti sa novej vláde zodpovedať za svoje doterajšie činnosti v ZSSR a ochote, ak bude o to nová vláda stáť, sa zapojiť do výstavby republiky.

Ťažko je špekulovať, čo si Gottwald pod pojmom „odčiniť“ predstavoval a čo konkrétne podľa neho

generál odčiniť mal. V každom prípade vinit' Píku z protisovietskych postojov by bolo neopodstatnené. Autori zdôrazňujú, že Píka bol „rovnako ako za vojny... presvedčeným stúpencom úprimného spojenectva so Sovietskym zväzom za podmienky, že to bude spojenectvo rovného s rovným, a nie vazalskou podradnosťou. Ostatne na Parížskej mierovej konferencii v roku 1946 spolu s Vladom Clementisom obhajovali potrebu najtesnejšieho spojenectva a hospodárskej spolupráce so ZSSR, na ktorej podľa ich vtedajšieho presvedčenia závisela samotná existencia našich národov.

Navzdory všetkým hodnoteniam Píka zjavne určitým ľuďom ležal poriadne v žalúdku. Nielen preto, že odmietal vazalskú pozíciu Československa voči komukoľvek, Sovietsky zväz nevnímajúc. No aj preto, že podobne ako prezident republiky a vrchný veliteľ Edvard Beneš zastával názor, že čs. armáda by nemala byť ovplyvňovaná straníckymi záujmami, že má byť zachovaný jej celonárodný charakter.

Dňa 14. júna 2001, päťdesiatdva rokov po poprave generála Píku a tridsaťtri rokov po jeho úplnej súdnej rehabilitácii v decembri 1968, Mestský súd v Prahe I vyniesol odsudzujúci rozsudok nad jedným z hlavných organizátorov procesu proti Píkovi, niekdajším prokurátorom Karlom Vašom. Bol odsúdený na sedemročný nepodmienečný trest za podiel na rozsudku a vražde vlastenca, účastníka prvého a druhého odboja.

Až do svojho zavraždenia bol generál Píka presvedčený, že jedného dňa skutočná pravda vyjde na svetlo.

Národné osvobození č. 5/2015 (výňatok)

Rozlúčka s našou tetuškou Zuzankou Klocokovou

Dňa 16. februára sme sa vo dvore s akoby maľovanou dreveničkou rozlúčili s našou 103-ročnou tetuškou Zuzankou Klocokovou. V dome žila sama, no okolo nej boli všetko priatelia, ktorí ju pravidelne navštevovali. Keď niečo potrebovala, tak jej to doniesli. Najčastejšie suseda Darinka.

Do domova dôchodcov sa jej veľmi nechcelo. Častokrát spomínala na život počas vojny, na pomoc partizánom najmä jedivom a oblečením, na čom mala nemalú zásluhu.

Ťažko jej bolo v ostatných rokoch, keď jej roky bránili v účasti na verejných podujatiach. Bola desiatky rokov členkou výboru, vždy aktívnou, nielen v organizácii, ale aj v dedine, v družstve atď. Bola vernou odberateľkou, ale i dennou čitateľkou našich významných novin Bojovník. Mala ho vždy po ruke a bola šťastná, ak sa v ňom o nej písalo.

Za svojho života odprevala

na druhý svet mnohých svojich blízkych. Našťastie má dve vnučky, škoda len, že žijú dosť ďaleko od dediny.

Zuzanka Klocoková mala vzácnu povahu. Bola radosť prísť k nej a pohovoriť si s ňou. Vždy bola milá, pozorná, pohostinná, usmievavá, dodávala človeku chuť do života.

Nuž, vďaka vám tetuška za všetko, čo ste robili a urobili pre dedinu i odbojársku organizáciu. Budeme na vás dlho spomínať. Nech vám je naša zem oravská, slovenská, ľahká.

Čeť vašej pamiatke!

Za ZO SZPB Osádka Juraj MURINA

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, Ústredná rada

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Podporte 2 percentami protifašistickú ideu

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukazania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu na našu činnosť v roku 2015.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 12. 11. 2014 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRIs45224/2014.

Právnické a fyzické osoby, ktoré chcú darovať nielen 2 % zo zaplatenej dane z príjmov za rok 2014 na verejnoprospešné aktivity nášmu občianskemu združeniu, majú možnosť tak urobiť poukázáním darovanej sumy na náš účet vedený vo VÚB banke číslo SK15 0200 0000 0000 63831012.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk telefón: 02/38104942, 0911 151 512 www.szpb.sk

Výstava Mementá prvej svetovej vojny

Od 2. marca 2015 je vo výstavných priestoroch Múzejného oddelenia VHM vo Svidníku nainštalovaná panelová výstava Mementá prvej svetovej vojny, ktorej realizátormi sú Klub vojenskej histórie Beskydy Humenné a Krajské múzeum v Prešove. Výstava potrvá do konca apríla 2015.

Výstava návštevníkom približuje priebeh bojov v Karpatoch v roku 1915, ktoré zasiahli územie šiestich okresov severovýchodného Slovenska. Zaujímavou časťou sú vojnové škody na území Ša-

rišskej a Zemplínskej župy, doplnené o emotívne fotografie zničených rodinných domov, administratívnych budov a kostolov. V stručnosti sú predstavené aj vojnové cintoríny v Stebníku, Becherove, Veľkrope, Medzilaborciach a v ďalších oblastiach severovýchodného Slovenska.

Výstava je súčasťou medzinárodnej vedeckej konferencie *Boje v Karpatoch v roku 1915*, ktorá sa uskutočnila v dňoch 11. a 12. marca 2015 v priestoroch SNM – Múzea Ukrajinskej kultúry vo Svidníku.

Podľa VHU, 4. marec 2015

Recenzia

Zvolen v minulosti a počas SNP

V náklade 250 kusov vydala minulý rok Technická univerzita vo Zvolene v spolupráci a s podporou Oblastného výboru SZPB vo Zvolene túto rovnomennú publikáciu, v ktorej prostredníctvom vyše dvadsiatich kapitol približuje protifašistický odboj prioritne z regionálneho uhla pohľadu.

V záverečnom oslovení Predsedníctva ObIV SZPB vo Zvolene sa hovorí: „Je smutné konštato-

vať, že v období protifašistických zápasov sa zabúda na ľudí bojujúcich v ilegalite, na civilné obyva-

teľstvo podporujúce partizánske hnutie a vojakov 1. ČSA v SNP.“ Či to však táto brožúra naplnila, to je už na samotnom čitateľovi.

Za zmienku ešte stojí fakt, že klub spoluautorov tvorí 26 významných mien historikov, priamych účastníkov odboja i funkcionárov SZPB.

-vmi-

Storočný jubilant

Nestáva sa často, aby sa niekto dožil storočnice. Nedávno (17. februára) v Trenčíne spomínané jubileum oslávil major vo výslužbe Ján Pafčuga.

Rodák z Trstenej na Orave sa vyučil za mechanika-hodinára. V októbri 1937 nastúpil do telegrafného práporu v Martine na vojenskú prezenčnú službu v čs. armáde. V Turnove absolvoval školu ďalekopisných špecialistov. Pôsobil v rôznych spojarských funkciách v útvaroch v B. Bystrici a v Martine. Neskôr sa stal poddôstojníkom z povolania a celú svoju profesijnú kariéru spojil s armádou. Zúčastnil sa na kurze vodičov automobilovej techniky v Nitre.

Podobne ako mnohí ďalší slovenskí vojaci sa zúčastnil so slovenskou armádou poľného ťaženia proti ZSSR. Dokonca dva razy. Najskôr pôsobil ako garážmajster, neskôr ako spojovací technik. Zážitky z vojny, vojno-

vých hrôz na Ukrajine a v Bielorusku mu navždy zostali v pamäti.

Prvého septembra 1944 ich spojovací útvar v Novom Meste nad Váhom prekvapili nemeckí vojaci a všetkých internovali.

Na konci druhej svetovej vojny bol v Martine prijatý v hodnosti rotného do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. V rámci čs. armády

prešiel mnohými spojovacími funkciami. Najskôr v Prahe. Na hlavnom spojovacom sklade, potom na ministerstve obrany. Absolvoval mnohé kurzy, stal sa dôstojníkom a nakoniec zakotvil v trenčianskej posádke. Bol okruhovým ďalekopisným mechanikom, neskôr technikom, dispečerom technického strediska, dôstojníkom pre zásobovanie. Do zálohy bol Ján Pafčuga prepustený 30. apríla 1972 v hodnosti major.

Aj napriek veku ho neopúšťa optimizmus a záujem o dianie doma a vo svete. Pokračovateľom vojenskej kariéry v rodine bol jeho syn Dušan, ktorý v r. 1995–2003 slúžil na letisku v Kuchyni ako technik roja. Syn Ján je dôstojník tankového vojska v zálohe. Syn Emil spolupracoval s ČSLA a ASR pri vývoji zbraní a munície v Konštrukte Trenčín ako generálny riaditeľ a viceprezident DMD Holding. Jozef ŽIAK

Cestovateľ v čase prehovoril

Bývalý americký vojak Al Bielek, ktorý tvrdí, že bol účastníkom známeho Filadelfského experimentu, porozprával o svojom putovaní časom. Šesť týždňov vraj pobudol v roku 2137 a dva roky v roku 2749. Na základe toho, čo videl, porozprával, čo ľudstvo v budúcnosti čaká.

V roku 2137 sa Bielek ocitol v nemocnici, kde ho kurovali od silného radiačného ožiarenia, cítilo jeho rozprávanie paranormics. Liečba prebiehala úspešne, uskutočňovala sa pomocou vibračných a svetelných technológií. No a o tom, čo sa na Zemi udialo za posledných 100 rokov, sa bývalý vojak dozvedel zo vzdelávacích správ, ktoré sa vysielali v nemocnici počas jeho liečby.

Začiatkom všetkých zmien vo svetovom poriadku je vraj rok 2015. Príčiny sú dve – globálne oteplenie a kontakt s mimozemskými civilizáciami. Celkovo vraj v roku 2137 bude omnoho vyššia hladina svetového oceánu, čo zmení hranice kontinentov, a vo svete vraj nastane pokles poč-

tu obyvateľov (do 300 miliónov ľudí) a aj premiešanie sa národov. Americká infraštruktúra v tom čase padne a vo svete bude nastolené niečo ako dočasná vojenská vláda.

Predchádzajúcim udalostiam bude kontakt s mimozemšťanmi a vojna USA a Európy s Ruskom a Čínou. Podľa Bieleka americká vláda s mimozemskými civilizáciami spolupracovala už v rokoch 1954–2000. S ich pomocou sa vraj USA podarí nastoliť nový svetový poriadok a dosiahnuť úspechy v technológiách a strojárstve. Mimo chodom, všetky tieto americké

úspechy zničí vojna, presný dátum Bielek nedokázal povedať.

* * *

Ocitnúc sa v roku 2749 bývalý vojak na svoje potešenie zistil, že svetový neporiadok zmizol a ľudstvo žije v podmienkach socializmu, pričom vraj v tradičnom chápaní tohto slova. Každý človek, tvrdí Bielek, má prístup ku všetkému nevyhnutnému pre život (čo však podľa Marxa a Engelsa nie je socializmus, ale komunizmus – pozn. red.). Štáty nebudú mať vlády, na všetko bude dohliadať presný a nezávislý počítačový systém.

Stúpenci teórie relativity Filadelfského experimentu tvrdia, že v roku 1943 sa americký torpédoborec Eldridge v okamžiku presunul v priestore s posádkou 181 mužov o niekoľko desiatok kilometrov. Mnohí veria, že experiment teleportácie uskutočnilo americké vojenské námorníctvo pomocou silných elektromagnetických polí.

Podľa totul.md, 20. jún 2014

Čítanisko

ZRNKÁ HUMORU

Obchodný cestujúci sa chce dať rozviesť a navštívi advokáta.

– Prečo sa chcete dať rozviesť?
– Viete, ja som obchodný cestujúci a domov chodím len na víkendy.

Minulý víkend sme si to s manželkou užívali v posteli a boli sme trocha hluční...

– Ale veď to je normálne, skočil mu do reči advokát.

– Áno, to je. Ale potom na stenu zabúchala suseda a zakričala: Aspoň cez víkend by ste s tým mohli prestať.

* * *

Advokát radí klientovi:

– Vo vašom prípade by bolo najlepším riešením, keby ste sa vrátili k manželke.

– Pán advokát, povedzte mi, bolo by od tohto riešenia aj nejaké horšie?

* * *

Manželský pár ide na večeru pri príležitosti narodenín manželky.

Manžel sa jej spýta:
– Zlatko, čo by si si želala ako darček k svojim narodeninám?

Jaguár? Vilu pri mori? Diamantový náhrdelník?

– Chcem sa rozviesť.
– No, nemal som v úmysle minúť až toľko.

U rozvodového advokáta:

– Prečo sa chcete rozviesť, pani Nováková? Bije vás manžel?

– Kdeže. On je zbabelec.

– Nedáva vám peniaze z výplaty?
– Dáva mi celú výplatu, do posledného haliera.

– Snáď vás neohovára pred cudzími ľuďmi?

– To by si nikdy nedovolil.
– Pije?

– Je abstinent.
– A ako je to u vás s manželskou vernosťou?

– No vidíte, pán advokát, trafilí ste! Nie je otcom ani jedného nášho dieťaťa.

pomôcky: OKSA, IRON, ANAPA, ARABAN	sídlo v Poľsku	vlasly, po anglicky	opilec	autor výroky: E. HEMINGWAY	výpadok, po česky	999 rímskymi číslicami	veľká plocha poľa	protiklad	navlečie	rímska štvorka	domáce meno Eduarda	mastná organická látka
citoslovce nesúhlasu				spletalo					nieto			
				april, po česky					úloha herca			
1. časť tajničky												
koncentrovaný cukrový roztok						cela v gréckom chráme nerozrýp				všetko v poriadku		
rastlinný cukor							klubovňa					
							burácali					2. časť tajničky
								sídlo v Rusku				hlavné mesto Turecka
	citoslovce zvuku pri výbuchu	obec pri Šali						leptavý kameňok				
EČV Trenčína			nefúkal						železo, po anglicky			
			previnenie						značka rádia			
mohutný zvierací hlas				haluze						EČV Kežmarku		
										trhá (knižne)		
mužské meno				krmná rastlina						domáce meno Márie		
				značka molibdenu						značka abvoltu		
3. časť tajničky									vyhynutý kočovník			
krásne písanie									mnoho			

Správne vylúštenie tajničky z č. 4 znie: **Ludia, ktorí mlčia, sú nebezpeční.** Knihu posielame **Štefanovi Bumbálovi do Nového Mesta n/Váhom**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**

BOJOVNÍK
Dvojtyždenník antifasistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová, tel. 02/38 10 49 48 • Internet: www.szpb.sk, e-mail redakcia: sefredaktor@szpb.sk, bojovník@szpb.sk, zlata.haringova@szpb.sk • Redakčná rada: predseda – Viliam Solovič, tajomník Dr. Vladimír Dobrovič, členovia – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., JUDr. Ján Fančovič, Dr. Anton Hoffmann, Mgr. Lubomír Jančo, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., JUDr. Jozef Pupala, PaedDr. Jozef Rodák, • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a.s., Účelové stredisko predplatiteľských služieb, Námestie slobody 27, 810 05 Bratislava, e-mail: zahranična.tlac@slposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrasso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS, s.r.o., Grösslingová 45, 811 09 Bratislava, Ročník XXXIX (LX) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pôšt pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • Evidenčné číslo: EV 204/08

HISTORICKÝ KALENDÁR

20. marec 1933 – V Nemecku je oznámené otvorenie prvého koncentračného tábora v Dachau.

21. marec 1945 – Jednotky sovietskej 7. gardovej armády prekročili Hron v priestore Štúrovo – Nána a vybudovali tam predmostie.

23. marec 1919 – Benito Mussolini založil v Miláne prvú fašistickú bojovú organizáciu Fasci di combattimento.

23. marec 1933 – Hitler pred Ríšskym snemom vyhlasuje, že zahraničné vzťahy Nemecka nepodliehajú rovnakej logike ako jeho domáca politika a že si želá uchovať priateľské vzťahy so ZSSR pod podmienkou, že otázka komunizmu ostane vnútornou záležitosťou.

Stalin bez problémov pochopil tento jazyk, pretože ho používal aj on. Obaja cítili, že v hre je „harmónia“ starých vzťahov medzi ZSSR a nemeckou pravícou.

Stalin prvý raz verejne reagoval až v januári 1934 na XVII. zjazde VKS(b), teda pri nadovšetko slávnostnej príležitosti. To, čo zamľčal, bolo rovnako dôležité ako to, čo povedal: ani slovo o požiari Ríšskeho snemu, o lipskom procese, o Dimitrovovi a veciach, ktoré boli v centre gigantkej kampane riadenej Kominternou. Naproti tomu urobil niekoľko krokov k Spoločnosti národov, z ktorej hitlerovské Nemecko v októbri 1933 vystúpilo a kam Sovietsky zväz vstúpi v septembri 1934.

23. marec 1939 – Joachim von Ribbentrop podpísal tzv. „Ochrannú zmluvu“ medzi nemeckou a slovenskou vládou (Tiso ju podpísal už 18. 3. vo Viedni.).

V ten istý deň je v Berlíne podpísaný aj Dôverný protokol o hospodárskej a finančnej spolupráci medzi Nemeckou ríšou a Slovenským štátom, ktorý Slovensku zabezpečil vlastnú menu, colnú suverenitu územia, presun finančných prostriedkov z Národnej banky v Prahe, pomoc Nemeckej ríšskej banky pri zriadení Slovenskej národnej banky, ako aj uprednostnený odbyt slovenských výrobkov na nemeckom trhu.

Lenže neadekvátnym určením vzájomného pomeru meny nemeckej ríšskej marky voči slovenskej korunke (1 RM – 11,62 Ks, hoci reálne to malo byť asi 6 Ks.) utrpelo Slovensko veľké hospodárske straty.

23. marec 1939 – Maďarské vojská bez vyhlásenia vojny prekračujú slovenské hranice od Užhorodu (tzv. Malá vojna 23.–31. marca /4. apríla 1939).

24. marec 1939 – Bolo vydané vládne nariadenie o zaist'ovacej väzbe nepriateľov Slovenského štátu.

25. marec 1942 – Z Popradu cez Žilinu odchádza do okupovaného Poľska (Osvienčim) prvý transport s tisícou židovských dievčat a mladých žien.

25. marec 1945 – Oslobodenie B. Bystrice, Podbrezovej a Štúrova.

26. marec 1942 – V Bratislave zakázali Židom vstup do mesta.

27. marec 1942 – Snem Slovenskej republiky schválil zákon o deportácii Židov zo Slovenska. Bol to začiatok ich vyhladzovania.

27. a 28. marec 1969 – V Prahe sa konal IV. celoštátny zjazd SPB, ktorý bol zároveň ustanovujúcim kongresom organizácie Československého zväzu protifašistických bojovníkov (vtedy ČSSPB).

28.–30. marec 1945 – Oslobodené sú Nové Zámky.

29. marec 1942 – Prvý kobercový nálet 234 britských lietadiel v histórii. Na nemecký Lübeck dopadlo bez mierenia 204 ton bômb.

29. marec 1945 – Nemci vydávajú rozkaz na evakuáciu provízórneho koncentračného tábora z Petržalky do Mauthausenu.

30. marec 1941 – Na porade hlavných funkcionárov OS Hitler vyhlásil: „Rozhovor ide o boji na likvidáciu. Ak sa naň nebudeme takto pozerat', hoci nepriateľa aj zničme, o 30 rokov tu zase vznikne komunistické nebezpečenstvo... Táto vojna sa bude výrazne líšiť od vojny na Západe. Blahom pre budúcnosť je najväčšia krutosť na Východe.“

30. marec 1945 – Oslobodená je Nitra, Komárno a Skýčov. Nitru oslobodil 49. strelecký zbor genmjr. G. N. Terentieva z 53. armády. Úplne čistá je však až 31. marca.

1. apríl 1942 – Na Slovensku sú zriadené židovské pracovné tábory: Sered', Oremov Laz a Nováky.

1. apríl 1945 – Oslobodené boli mestá Žiar nad Hronom, Dunajská Streda, Sered', Hlohovec, Topoľčany a Trnava.

3. apríl 1939 – Velenie Wehrmachtu vydáva direktívu „O jednotnej príprave ozbrojených síl na vojnu“, ktorá obsahovala základné body budúcej vojny s Poľskom.

3. apríl 1941 – Britský veľvyslanec v Moskve Cripps odovzdal Stalinovi Churchillovo varovanie a koncom apríla mu oznámil pravdepodobný dátum útoku – 22. jún.

V dokumentoch vrchného velenia fašistického námorníctva bol po vojne nájdený zašifrovaný telegram nemeckého námorného ataše z 24. apríla 1941 tohto znenia: „Britský veľvyslanec predpovedá 22. jún ako dátum vypuknutia vojny.“ Zrejme však o pripravovanej akcii nič nevedel, pretože k správe priložil svoju poznámku, že je to „celkom absurdné“.

3. apríla 1945 – Veliteľom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR sa stáva brigádny generál Karel Klapálek.

4. apríl 1919 – Na mierovej konferencii boli schválené čs. hranice.